

Rokodelska akademija 2 Kézműves Akademia 2

Glasilo projekta Projekthíradó
Letnik VI, št. 1, maj 2014 VI. évfolyam, 1. szám, 2014 május

Ob zaključku projekta Rokodelska akademija 2

V Občini Veržej z zadovoljstvom ugotavljamo, da je izvedba projekta Rokodelska akademija uspešno zaključena. Skupaj z že izvedenim projektom Rokodelska akademija 1 smo v preteklih petih letih na območju izvajanja projekta uspeli vzpostaviti pogoje za ponoven razvoj rokodelskih dejavnosti v povezavi s sodobnimi trendi oblikovanja, trženja in povezovanja v turistične produkte. Široko partnerstvo, odlično načrtovan projekt in tudi odločno vodenje sta zagotovo zelo pripomogla k lažjemu izvajanju in tudi uspešnemu zaključku projekta. Menim, da so prav vsi partnerji pokazali visok nivo strokovnosti in odgovornosti. Prepričan sem, da so se v času izvajanja projektov med partnerji vzpostavili odnosi, ki bodo odličen temelj za nadaljevanje skupnega dela na področju razvoja rokodelstva. Upravičeno sem lahko ponosen tudi na kakovostno vodenje projekta s strani vodilnega partnerja. Za odlično vodenje gre zahvala predvsem vodji projekta Mateji Rus, saj je njena visoka strokovnost, odgovornost in občutek za reševanje problemov odločilno pripomogla k uspešnemu zaključku projekta. Spoštovani partnerji, iskrena hvala za sodelovanje in povabilo, da naše skupne ideje tudi v prihodnje nadgrajujemo s skupim partnerstvom na novih projektih.

Slavko PETOVAR,
župan Občine Veržej

A Kézműves Akadémia 2 projekt végén

Veržej Önkormányzata megelégedéssel nyugtázza, hogy a Kézműves Akadémia projekt megvalósítása sikeresen a végéhez ért. A már megvalósított Kézműves Akadémia 1 projekttel, a korszerű formatervezői trendek, az értékesítés és a turizmussal való ötvözés megvalósításával, az elmúlt öt évben sikerült újra megteremteni a kézműves tevékenységek fejlődésének alapjait. A projekt sikeres megvalósításához és befejezéséhez kétségtelenül hozzájárult a széles körű partnerség, a kitűnően megtervezett projekt és a határozott irányítás. Véleményem szerint, az összes partner magas szintű és felelős szakmai munkát végzett. Meggyőződésem, hogy a projekt megvalósítása során, a partnerek között olyan viszonyok szövődtek, amelyek kitűnő alapokat képeznek a kézművesség fejlesztését szolgáló közös tevékenység folytatásához.

Méltán vagyok büszke a projektnek, a vezető partner részéről történő minőségi irányítására is. A projekt kitűnő vezetéséért elsősorban Mateja Rus projektvezetőnek jár köszönet, aki magas szaktudásával, felelősséggel és kiemelkedő probléma-megoldási képességeivel, döntően segítette a projekt sikeres befejezését.

Tisztelt projektpartnerek, őszinte köszönet az együttműködésért, és kérem önöket, közös kezdeményezéseinket a jövőben is, új projektekben, közös partnerségben valósítsuk meg.

Slavko PETOVAR,

Veržej Önkormányzatának polgármestere

Ob zaključku projekta Rokodelska akademija 2

O bčina Veržej se je kot vodilni partner v projekt Rokodelska akademija 2 vključevala pretežno z nalogami vodenja, usklajevanja in povezovanja 10-članske partnerske mreže na čezmejnem območju Slovenija-Madžarska. V tri leta trajajočem projektu smo tako skrbeli za koordinacijo in nadzor implementacije projektnih aktivnosti, finančno upravljanje, izdajanje projektnega glasila, vzdrževanje internetne strani (www.rokodelska-akademija.si), sklicevanje koordinacijskih srečanj projektnega sveta, komuniciranje z nadzornimi službami, priprava prošenj za spremembe operacije projekta, prenos sredstev ter prošenj za izvedbo dejavnosti izven upravičenega območja, sklicevanje novinarskih konferenc in podobno. Ob vseh administrativnih nalogah je vodilni partner nosil tudi promocijsko funkcijo in se po svojih močeh vključeval v različne dogodke, sejme in festivale, kjer je skrbel za celovito promocijo projektnih aktivnosti. Med drugim smo se v zadnjem obdobju poročanja v sodelovanju s SPIRIT Slovenija in RDO Pomurje uspešno predstavili tudi na enem izmed največjih turističnih sejmov v južni Nemčiji (F.re.e München 2014), kjer smo tamkajšnje obiskovalce s svojimi aktivnostmi naravnost navdušili.

Promocija projekta na sejmu
F.re.e v Münchnu

A projekt népszerűtése a
müncheni F.re.e vásáron

Foto/fotó: Ivan Kuhar

Ob vzpostavitvi promocijsko-informacijskih centrov na slovenski (Veržej, Mala Polana, Grad Goričko in Murska Sobota) in madžarski strani (Sombotel in Monošter), nam je uspelo vzpostaviti tudi močne turistično-informacijske točke, ki v svoje okrilje vabijo obiskovalce iz bližnjih in oddaljenih krajev z željo po informiranju in doživetju rokodelstva in kulturne dediščine. Združevanje in povezovanje rokodelske in turistične ponudbe nam je v projektu Rokodelska akademija 2 vsekakor zelo dobro uspevalo. Projektni partnerji si tudi po zaključku projekta želimo, da promocijska središča ostanejo živa in povezana, saj bomo le na takšen način lahko ohranjali partnerstvo še naprej, rokodelstvo in dediščino našega okolja pa prenašali naprej med različne ciljne skupine.

Mateja Rus, vodja projekta, Občina Veržej

A Kézműves Akadémia 2 projekt végéhez közeledve

Veržej Önkormányzata, vezető partnerként, a Kézműves Akadémia 2 projektben elsősorban irányítási, kapcsolattartási és kapcsolatépítési feladatokat látott el, és koordinálta a tíztagú projektpartnerséget, a szlovén-magyar határon átnyúló térségben. A három évig tartó projektben gondoskodtunk a projekttevékenységek koordinálásáról és felügyeltük az implementációt, vezettük a pénzügyeket, kiadtuk a projekthíradót, gondoztuk a projekt weboldalát (www.rokodelska-akademija.si), összehívtuk a projektirányító bizottsági találkozókat, kapcsolat tartottuk az irányító- és felügyelőhatósággal, előkészítettük a forrásátcsoporthoz és a támogatási térségen kívüli bemutatkozásokkal kapcsolatos projektmódosítási kérelmeket, sajtóértekezleteket és egyéb tevékenységeket szerveztünk. A vezető partner, az adminisztratív feladatok ellátása mellett promóciós szerepet is vállalt, és lehetőségei szerint csatlakozott a különböző rendezvényeken, vásárokon és fesztiválokon történő bemutatkozásokhoz, ahol a projekttevékenységek promóciós feladatait látta el. Az utolsó jelentéstételi időszakban, a SPIRIT Slovenija és RDO Pomurje szervezetekkel együttműködve mutatkoztunk be Németország déli részének egyik legnagyobb idegenforgalmi vásárán (F.r.e.e München 2014), ahol tevékenységeink teljesen magukkal ragadták a látogatókat.

A szlovén (Veržej, Mala Polana, Grad Goričko és Muraszombat) és a magyar

(Szombathely és Szentgotthárd) oldali promóciós-információs központok kialakításával olyan erős turisztikai-információs pontokat alakítottunk ki, amelyek mind a közelből, mind a távolból érkező látogatók számára információkat nyújtanak, és lehetővé teszik a kézművesség és a kulturális örökség élményének megismerését. A Kézműves Akadémia 2 projektben, mindenképpen jól sikerült ötvözni a kézműves- és idegenforgalmi kínálatot. A projektpartnerek célja, hogy a promóciós központok a projekt befejezését követően is aktívan működjenek, mivel ez biztosítja a partnerség jövőbeni fennmaradását, valamint a kézművességnek és az örökségnek a továbbadását, és nem utolsósorban a különböző célcsoportokkal való megismertetését.

Mateja Rus, projektvezető, Veržej Önkormányzata

Promocija projekta na sejmu F.re.e v Münchnu

A projekt népszerűsítése a müncheni F.re.e vásáron

Foto/fotó: Ivan Kuhar

Leta 2011 se je Center RS za poklicno izobraževanje skupaj s projektnimi partnerji vključil v izvajanje projekta Rokodelska akademija 2, ki je predstavljal vsebinsko nadgradnjo projekta Rokodelska akademija in je zajemal časovno obdobje med leti 2009 in 2012. Bogate izkušnje iz preteklih obdobj in odlično sodelovanje med partnerji, so nas gnali novim rezultatom naproti in nov projekt nam je predstavljal svojevrsten izziv.

Cilji, ki smo si jih zastavili, so bili ambiciozni in s pomočjo vseh projektnih partnerjev smo jih tudi uspeli doseči. Center RS za poklicno izobraževanje je, kot osrednja razvojna institucija na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja v Sloveniji, med drugim zadolžen tudi za razvojno delo na področju razvoja nacionalnih poklicnih kvalifikacij, razvoja izobraževalnih programov ter evalvacije in spremljanje programskih in pedagoških novosti. Zato smo v okviru projekta sledili dvema glavnima ciljema:

1. oblikovati nove in nadgrajevati obstoječe programe izobraževanja in usposabljanja na področju rokodelstva

V okviru projekta smo razvili tri nove nacionalne poklicne kvalifikacije in sicer: Izdelovalec / izdelovalka vezenin, Vitražist / Vitražistka in Okraševalec / Okraševalka jajc, ki sledijo ohranjanju in varovanju izročila kulturne dediščine. Za vse NPK smo pripravili tudi programe usposabljanja.

2. evalvirati in nadgrajevati stanje in priložnosti na področju rokodelstva in domače obrti

Pripravljena je bila tudi Evalvacija izobraževanja in usposabljanja za rokodelske poklice, kjer smo z dvema anketnima vprašalnikoma zbrali mnenja in informacije na temo izobraževanja in usposabljanja za rokodelske poklice s strani rokodelcev in t. i. podpornih organizacij. Svoje misli so z nami podelili sodelavci osmih podpornih organizacij ter 110 rokodelcev. V prispevku so povzeti zaključki evalvacije, ki sta jih pripravila Simona Knavs in Darko Mali (maj 2014):

Med rokodelci so najmočnejše zastopani oblikovalci keramike (15,74 %), vezilje (18,81 %), pletilje (13,88 %), pletarji (12,96 %), izdelovalke kvačkanih vezenin in

lončarji (po 11,11 %). 41,51 % se jih ukvarja s prenosom znanj na tečajih in seminarjih za odrasle osebe, 38,68 % jih izobražuje ali usposablja mladino. Dobra tretjina anketirancev navaja, da si želijo tudi sami dodatnega usposabljanja.

Več kot polovica anketirancev (54,17 %) meni, da je obstoječe triletno poklicno izobraževanje primerno tudi za rokodelske poklice, a jih dobra desetina cilja tudi do višješolskega izobraževanja. V pojasnilih, zakaj tako menijo (ne glede na izbrano vrsto izobraževanja) eksplicitno poudarjajo, da gre za pomen praktičnega dela usposabljanja. 40,74 % jih meni, da je najustreznejše usposabljanje rokodelcev tisto, pri katerem se dijaki usposabljajo deloma v šolskih delavnicah in deloma pri rokodelcih v njihovih obratovalnicah.

Kar 85,29% vprašanih je naklonjenih ideji, da bi učeče se sprejeli medse, vendar imajo kar nekaj pomislekov, le 10,78 % bi sprejelo učeče se medse brez zadržkov. 88,51 % jih meni, da bi bilo primerno obstoječe izobraževalne programe dopolniti s strokovnimi vsebinami, da bi ustrezali potrebam rokodelskih poklicev; 98,90 % jih meni tudi, da bi bilo potrebno obstoječe programe za namene rokodelstva preoblikovati v vajeniško obliko. Na vprašanje ali zahteva vsak rokodelski poklic svoj izobraževalni program jih meni da 49,51 %; dobra tretjina pa, da bi vendarle lahko poskusili tudi z nekaj izobraževalnimi programi, ki bi združevali sorodne rokodelske poklice. Kakšne vsebine bi morali ti izobraževalni programi vsebovati, smo jih vprašali; po vrsti od najpogostejše do najmanj pogosto omenjenih vsebin so naštevati sledeče: oblikovanje, tehnologija, zgodovina, materiali, trženje, upravljanje, praktično delo (29,69 %), splošne in nato strokovne predmete ter tuj jezik.

Osem podpornih organizacij je odgovorilo na nekoliko prilagojen vprašalnik. Tudi podporne organizacije poudarjajo pomen praktičnega usposabljanja znotraj izobraževalnih programov in si želijo konkretne podpore na področju systemske ureditve. Izpostavljajo pomen vključenosti rokodelcev v izobraževalni proces ter dovolj stika z realnim delovnim okoljem dijakov in študentov, kar pa brez dodatnih vlaganj v to specifično področje izobraževanja enostavno ne bo mogoče. Kot verjetno največjo razliko v mnenjih dveh ciljnih skupin, bi lahko izpostavili to, da so podporne organizacije veliko bolj naklonjene ideji, da bi se formalne oblike izobraževanja in usposabljanja za rokodelske poklice ne nujno izvajale za vsako rokodelsko področje posebej. Polovica jih namreč meni, da bi imelo smisel poskusiti z nekaj izobraževalnimi programi za sorodne poklice; dve pa celo, da bi izobraževanje in usposabljanje tega heterogenega poklicnega področja lahko

razvijali skozi en formalno oblikovan program; seveda je v obeh primerih mišljeno, da se skozi potek izobraževanja vsebine postopoma in hkrati dovolj hitro ujamemo tako z interesom učečega se kot s končnim namenom, poklicno kvalifikacijo. Sporočilo celotne evalvacije lahko strnemo v apel javnosti, da področje domače in umetnostne obrti oziroma rokodelstva ter temu področju namenjenega izobraževanja in usposabljanja prepoznamo kot specifično področje vredno posebne pozornosti in temu prilagojenega pristopa k nadaljnjemu razvoju.

Urška Marentič in Aleksandar Sladojević,
Center RS za poklicno izobraževanje

Kézműves szakmák oktatása és képzése

A Szlovén Köztársaság Szakképzési Központja (CPI) 2011-ben, a projektpartnerekkel együttműködve csatlakozott a Kézműves Akadémia 2 projekt megvalósításához, ami valójában a 2009 és 2012 között megvalósított, Kézműves Akadémia projekt tartalmi továbbfejlesztését jelentette. A korábbi időszak tapasztalatai és a partnerek közötti kitűnő együttműködés új eredmények felé hajtottak bennünket, az új projekt pedig sajátos kihívást jelentett számunkra.

Az általunk kitűzött ambiciózus célokat a projektpartnerek segítségével sikerült elérni. A Szlovén Köztársaság Szakképzési Központja Szlovénia központi szak- és szakmai képzési fejlesztési intézménye, amelynek feladata többek között a nemzeti szakmai minősítések fejlesztése, képzési programok kidolgozása, valamint a program- és pedagógiai újdonságok értékelése és nyomon követése. A projektben ennek értelmében két célt követtünk, éspedig:

1. a kézművesség területén alkalmazott új oktatási és képzési programok kidolgozása és a már meglévő programok továbbfejlesztése

A projekt keretén belül három új hagyományos nemzeti szakmai minősítést (NPK) készítettünk el, éspedig a kulturális örökség ápolását és védelmét szolgáló hímező, vitrázs-készítő és hímes tojás készítő. Mindegyik NPK-hoz elkészítettük a képzési programokat is.

2. a kézművességgel és kézműiparral kapcsolatos helyzet és lehetőségek felmérése és fejlesztése

Elkészült a kézműves szakmák oktatásával és képzésével kapcsolatos értékelés is, amely során két kérdőív segítségével a kézművesektől és az ún. támogató intézményektől gyűjtöttünk adatokat a kézműves szakmák oktatására és képzésére vonatkozóan. Összesen nyolc támogatószervezet és 110 kézműves osztotta meg velünk gondolatait. A cikk tartalmazza a Simona Knavs és Darko Mali által készített felmérés megállapításait (2014 májusa):

A kézművesek között a legnépesebb csoport a keramikusoké (15,74 %), a hímzőnőké (18,81 %), a kötőnőké (13,88 %), a fonóké (12,96 %), valamint a horgolt csipke készítőké és a fazekasoké (11,11 %). A kézművesek 41,51 %-a előadóként szerepel a felnőttek részére szervezett tanfolyamokon és szemináriumokon, 38,68 %-uk pedig az ifjúság oktatásában vagy képzésében vállal szerepet. A megkérdezettek erős egyharmada jelezte, hogy maga is szívesen részt venne a továbbképzéseken.

A megkérdezettek több mint fele (54,17 %) szerint a jelenlegi hároméves szakképzés alkalmas a kézműves szakmák képzéséhez is, ugyanakkor tíz százalékuk akár a felsőfokú képzést is elfogadhatónak tartaná. Arra a kérdésre válaszolva, miért gondolják ezt (tekintet nélkül a képzés típusára) kifejezetten azt a véleményt fogalmazták meg, hogy a gyakorlati képzést tartanák nagyon fontosnak. 40,74 %-uk szerint a legalkalmasabb képzési forma az, amelyben a diákok részben a tanműhelyekben, részben pedig a kézműves műhelyekben jutnak gyakorlati tudáshoz.

A megkérdezettek 85,29 %-a támogatja az elképzelést, hogy ugyan némi fenntartással, de tanulókat fogadjanak maguk mellé, és csak 10,78 %-uk fogadná be

Projektne srečanje ob pripravi
programov NPK v Veržeju
Projektalálkózók az NPK
programok készítése kapcsán
Foto/fotó: Mateja Rus

a tanulókat bármilyen fenntartás nélkül. 88,51 %-uk véleménye szerint a meglévő oktatási tartalmakat kellene szakmai tartalmakkal feltölteni, hogy megfeleljenek a kézműves szakmák feltételeinek; 98,90 %-uk szerint a meglévő kézműves képzési tartalmaknak inas formát kellene adni. Arra a kérdésre válaszolva, szükséges-e mindegyik kézműves szakmának külön oktatási programot kidolgozni, a megkérdezettek 49,51 %-a igennel válaszolt; egyharmaduk szerint viszont elfogadható lenne, ha egyes kézműves szakmákat ötvözve, közös oktatási programmal tanítanák. Arra vonatkozóan, milyen tartalmakkal kellene feltölteni az oktatási programokat, a leggyakoribbtól a legkevésbé megfelelőnek tartott megoldásokat kínáltuk fel, a válaszok pedig a következők voltak: formatervezés, technológia, történelem, anyagtan, értékesítés, gyakorlati munka (29,69 %), általános és szakmai tantárgyak, valamint idegen nyelv.

A nyolc támogató szervezet némileg alkalmazott kérdőívre válaszolt. A támogató szervezetek is hangsúlyozzák az oktatási programokon belüli gyakorlati képzési tartalmakat és konkrét, rendszerbeli támogatást szeretnének. Fontosnak tartják a kézműveseknek az oktatási programokba történő bevonását, valamint a diákoknak és az egyetemistáknak a reális munkakörnyezettel való kapcsolatokat, amihez viszont ezen a sajátos képzési területen, további beruházások szükségesek. A két célcsoport közötti legnagyobb eltérés szerint a támogató szervezetek inkább támogatják az elképzelést, hogy nem szükséges a kézművesség minden területén, külön oktatási és képzési formákat biztosítani. A megkérdezettek fele ugyanis úgy véli, hogy a rokonszakmák esetében, ésszerű volna közös oktatási formákat kipróbálni; két szervezet pedig úgy gondolja, hogy ezen a heterogén szakmai területen, az oktatás és képzés akár egyetlen formálisan kidolgozott oktatási program szerint is történhetne; persze, mindkét esetben úgy vélik, hogy az oktatási folyamatban a tartalmak fokozatosan és viszonylag gyorsan találkoznak mind a tanuló érdekeivel, mind pedig a végleges céllal, a szakmai minősítés megszerzésével.

A felmérés üzenete a nyilvánosságnak szóló felhívásban foglalható össze, miszerint a kézművesség és a kézműipar területe, és az ezzel kapcsolatosan folyó oktatást és képzést sajátos, különleges értékeket hordozó területként ismerjük fel és ennek megfelelően kell folytatni a fejlesztését is.

Urška Marentič és Aleksandar Sladojević,
Nemzeti Szakképzési és Oktatási Intézet

Iskanje novih poti za rokodelstvo

V okviru projekta Rokodelska Akademija 2 je društvo Hegypásztor Kör izvajalo številne aktivnosti za ohranjanje starih tradicionalnih rokodelskih poklicev, obenem pa je iskalo nove poti in možnosti za mlajše in starejše generacije, ki tudi danes ohranjajo rokodelstvo in so predani tej tradicionalni dejavnosti.

Na začetku projekta smo si s pomočjo celovite raziskave prizadevali ugotoviti, pod kakšnimi pogoji delujejo in ustvarjajo rokodelci na madžarski strani projektnega območja. Namen raziskave je bil tudi vzpostaviti osnove za nadaljnje projektne aktivnosti ter ugotoviti, v kakšni meri lahko naše aktivne rokodelce vključujemo v počitniške pakete, ki jih pripravljamo v okviru projekta.

Rezultat raziskave je dokaj podrobna in večplastna podatkovna baza o rokodelcih Železne županije in županije Zala, ki nam je služila kot dobra osnova za izvajanje nadaljnjih nalog. Pomembno je omeniti, da je anketiranje potekalo s pomočjo vprašalnika, ki smo ga sestavili skupaj s slovenskimi partnerji, kar nam je omogočilo poznejšo primerljivost ugotovitev.

V skladu s pričakovanji smo ugotovili, da se z rokodelstvom večinoma ukvarja starejša generacija in le peščica mladih. Blizu 70 odstotkov vprašanih obvlada le svoj materni jezik.

Glede pridobivanja rokodelskih veščin in znanj smo ugotovili, da je najpomembnejši dejavnik samoizobraževanje in učenje prek lastnih izkušenj.

S starostjo rokodelcev je povezano tudi dejstvo, da jih večina svoje dejavnosti več ne opravlja kot osnovne, oziroma deluje v obliki dopolnilnih dejavnosti ali pa v svojem prostem času, »za dušo«. 80 odstotkov vprašanih meni, da rokodelstvo ne zagotavlja dovolj dohodkov za eksistenco, lahko pa je vir dodatnih prihodkov. Približno polovica 120 vprašanih rokodelcev ni pripravljena sprejemati obiskovalcev. Večina vprašanih rokodelcev (79 %) je s svojimi izdelki tudi danes prisotna na trgu, večinoma na sejmi in v trgovinah. Najboljša reklama zanje so izdelki sami: dobro ime izdelovalca se širi od ust do ust.

Po mnenju rokodelcev je največja ovira razvoja rokodelstva velik razkorak med količino vloženega dela in nizkimi cenami, ki še omogočajo prodajo izdelkov.

Kljub vsemu pa lahko ugotovimo, da smo uspeli identificirati rokodelce, ki jih lahko vključimo v pripravo in poznejšo pilotno izvedbo počitniških paketov.

Društvo Hegypásztor Kör je namreč v sodelovanju s slovenskim projektnim partnerjem PRA v okviru projekta izdelalo 4 čezmejne počitniške pakete, katerih namen je obiskovalcem predstaviti rokodelsko in kulturno dediščino obmejnega območja.

V okviru aktivnosti smo pripravili dva 3-dnevna programa. Prvi obiskovalcem ponuja programe v centrih Oszkó in Grad, drugi pa s centrom Gébárt in Veržej. Tretji paket je bolj kulturne narave in na obeh straneh meje obiskovalce napoti v kraje, ki smo jih označili v projektu.

Četrty čezmejni počitniško programski paket je namenjen obiskovalcem, ki na območje pridejo za daljše časovno obdobje, morebiti z namenom oddiha, vendar pa so pripravljeni en dan nameniti tudi spoznavanju rokodelske tradicije sosednje države.

Poleg 4 čezmejnih paketov je društvo Hegypásztor Kör pripravilo tudi 4 domače programske pakete in sicer:

- podaljšani vikend v Keszthelyu in okolici, predvsem za družine z otroki,
- 5-dnevni rokodelski program v pokrajini Őrség,
- enotedenski program rokodelskega usposabljanja v Oszku,
- raziskovalni programski paket v Oszku – udeleženci lahko spoznajo postopek izdelave slamnate kritine.

Promocijo teh programskih paketov smo izvajali ob strokovnih pohodih, v krogu pedagoških delavcev, turističnih strokovnjakov in predstavnikov medijev. Za strokovne pohode je bilo veliko zanimanja, vzporedno s tem pa smo ponudbo predstavili tudi na različnih sejmih regije.

Ob terenski raziskavi se je pokazalo, da je za rokodelce, ki jih želimo vključiti v programske pakete, nujno organizirati različne vrste priprav. Zato smo zanje organizirali individualna svetovanja.

V interesu ohranjanja in predajanja tradicionalnih rokodelskih dejavnosti mlajšim generacijam je društvo Hegypásztor Kör organiziralo enoletno izobraževanje za 15 nadarjenih pripadnikov ranljivih skupin z naslovom »Mojster poučuje«. V času izobraževanja so udeleženci spoznali 13 rokodelskih poklicev. Namen izobraževanja je doseči, da bi se v prihodnje, vsaj del teh mladih udeležencev, ukvarjal s katero od rokodelskih dejavnosti.

V društvu Hegypásztor Kör ocenjujemo, da je projekt bil zelo uspešen, dosegli smo pomembne rezultate, ki omogočajo ohranjanje rokodelskih poklicev oziroma prenos rokodelske dediščine na mlade generacije. Vse organizacije, šole so pokazale veliko mero odprtosti za projektne pobude, upamo pa, da bodo tudi rokodelci prepoznali potrebo po dopolnitvi tradicionalnih dejavnosti s sodobnimi elementi, kar jim bo omogočilo uspešnejši tržni nastop. Za ohranitev kulturne dediščine podeželja je nujen skupni nastop, komunikacija in razvoj oziroma udejanjanje pobud, kot je bila Rokodelska akademija 2.

Eszter Baranyai,
Hegypásztor Kör

Új utak keresése a kézművesség számára

A Hegypásztor Kör a Kézműves Akadémia 2 projektben számos tevékenységet végzett a régi, hagyományos kézműves foglalkozások fennmaradása érdekében illetve új utakat, lehetőségeket próbál mutatni a kézműves hagyományokat ma is őrző, a kézművesség iránt elkötelezett idősebb és főleg fiatalabb generációk számára.

A projekt indulásakor egy átfogó felmérés keretében igyekeztünk feltérképezni, hogy a projekt térségének magyar oldalán élő kézművesek milyen körülmények között dolgoznak, alkotnak. Tettük ezt annak érdekében is, hogy a projektben vállalt többi tevékenységünket előkészítsük és megállapítsuk, hogy a jelenleg aktív kézműves mesterek reálisan milyen szinten vonhatók be a kialakítandó turisztikai csomagok megvalósításába.

A kutatás egy meglehetősen részletes, sokrétű információkat tartalmazó adatbázist eredményezett Vas és Zala megye kézműveseiről, ami jó alapot nyújtott a további feladatokhoz, fejlesztésekhez. Fontos tény, hogy a kézműveseket egy, a szlovén partnerekkel közösen létrehozott kérdőív segítségével kérdeztük le, ami a későbbi összehasonlíthatóság szempontjából volt érdekes.

Az előzetesen várt eredményeknek megfelelően megállapítható, hogy a kézművesség az idősebb korosztály sajátja, fiatalokat alig találtunk. Közel 70%-uk az anyanyelvén kívül nem beszél más nyelven.

A kézműves mesterségek elsajátításában a legfontosabb tényező az önképzés, önálló tapasztalás által való tanulás.

Szintén a magas életkorból adódott, hogy a kézművesek többsége korábbi főtevékenységüket már nem végzik, de a kézműves mesterség gyakorlását továbbra is folytatják, mint kereset kiegészítés, vagy a legtöbb esetben, mint hobbi. 80%-uk szerint csak maximum szűkösen lehet megélni belőle, nem lehet alapozni rá, mint fő bevételi forrás.

A 120 kézműves nagyjából fel egyáltalán nem szeretne látogatókat fogadni.

A vizsgált kézművesek nagyobb része (79%) most is jelen van valamilyen formában a piacon, termékeik vásárokon, boltokban fellelhetőek. A legfőbb reklámot maguk az elkészített darabok jelentik; a készítő híre „szájról-szájra” terjed.

Véleményük szerint a kézművesség fejlődésének legnagyobb akadály, hogy a befektetett munkához képest túl alacsony áron tudják értékesíteni a termékeiket. Összességében elmondhatjuk, hogy sikerült olyan kézműveseket azonosítanunk, akiket bevonhatnánk az kísérleti üdülési csomagok készítésébe és majdani lebonyolításába.

A Hegypásztör Kör ugyanis a szlovén PRA partnerrel együtt 4 határon átnyúló üdülési programcsomagot dolgozott ki a projekt keretein belül, melynek célja a határtérség kézműves és kulturális hagyományainak megismertetése az ide látogatókkal.

A tevékenység keretében 2 db 3 napos csomagot dolgoztunk ki, az egyik Oszkó és Grad, a másik Gébárt és Verzej központtal kínál programokat az ide látogatóknak. A harmadik csomag inkább kulturális jellegű, a határ mindkét oldalán azokra a helyekre kalauzolja az érdeklődőket, amelyek a projektben szerepet kaptak.

A negyedik határon átnyúló üdülési programcsomagot azoknak szántuk, akik hosszabb időre érkeznek a térségbe, esetleg üdülési jelleggel, és az itt eltöltött időből 1 napot arra szánának, hogy a szomszédos ország kézműves hagyományaival ismerkedjenek.

A 4 határon átnyúló csomagon kívül a Hegypásztör Kör 4 hazai programcsomagot is kidolgozott:

- Hosszú hétvége Keszthelyen és környékén elsősorban gyermekes családok számára,
- 5 napos kézműves program az Őrségben

- Egy hetes oszkói oktatási-képzési hét.
- Oszkói kutatási programcsomag - A résztvevők megismerhetik a zsúpkészítés folyamatát

Ezeket a programcsomagokat szakmai túrák alkalmával népszerűsítettük, pedagógusok, turisztikai szakemberek, a sajtó munkatársait körében. A szakmai túrák nagy érdeklődés mellett zajlottak. Ezzel párhuzamosan a térségben szervezett vásárokon mutattuk be az elkészített kínálatot.

A helyzetfeltárás során megmutatkozott, hogy a programcsomagokba bevonni kívánt kézműveseknek szükségük van felkészítésre számos témakörben. Ezért számukra egyéni tanácsadásokat szervezünk.

A hagyományos kézműves mesterségek fennmaradásának és az ifjabb generációra való átörökítésének érdekében a Hegypásztor Kör „Tanít a mester” címmel 1 éves képzést szervezett 15 hátrányos helyzetű tehetséges érdeklődő számára. A képzés során a résztvevők 13 kézműves szakmával ismerkedhettek meg a résztvevők. A képzéstől azt várjuk, hogy a fiatalok inspirációt kapnak arra, hogy néhányuk a későbbiekben is valamilyen kézműves tevékenységgel foglalkozzon. Mi, a Hegypásztor Kör részéről nagyon sikeresnek ítéljük a projektet, hiszen számos kézzelfogható eredményt hozott a kézműves szakmák megőrzésének, továbbörökítésének témájában. Azok a szervezetek, iskolák, akikkel kapcsolatba kerültünk, mind nagy nyitottsággal fogadták a projekt kezdeményezéseit, és a kézművesek is felismerik talán, hogy a régi, hagyományos tevékenységet ki kell egészíteni a mai kor eszközeivel, hogy termékeikkel a piacon érvényesülni tudjanak. Közös fellépésre, kommunikációra, fejlődésre van szükség, illetve a Kézműves Akadémia 2-höz hasonló kezdeményezésekre, hogy a vidéki térségek kulturális örökségeit meg tudjuk tartani.

Eszter Baranyai,
Hegypásztor Kör

V obdobju, ki je za nami smo izvedli različne projektne aktivnosti. Odlično smo sodelovali pri koordinaciji med projektnimi partnerji in vodilnim partnerjem. Udeleževali smo se projektnih sestankov in uspešno izvajali aktivnosti v sklopu projektnih nalog.

Študijski izlet

V sklopu projektne aktivnosti smo konec marca organizirali študijski izlet »v deželo rokodelcev« za vodnike, ponudnike, tour operaterje, organizatorje potovanj in turističnih programov. Peljali smo jih v pokrajino ob Muri, kjer še vedno najdemo mojstre in mojstrice z veščinami starih obrti, ki so drugod po Sloveniji in v zamejstvu že skorajda izginile. Z združevanjem izbranih naravnih in kulturnih znamenitosti v kulturni krajini lahko sestavimo številne različne izlete ali kratke počitnice, ki so zanimivi za različne generacije in ciljne skupine.

V projektu Rokodelska akademija, smo projektni partnerji ob sodelovanju z izbranim ponudnikom, turistično agencijo MURANICA razvili 9 turističnih paketov za enodnevne izlete, krajše in daljše počitnice v deželi rokodelcev. Z njimi želimo do-

Udeleženci študijskega izleta na gradu

A szakmai tanulmányút résztvevői a vár előtt

Foto/fotó: Stanka Dešnik

živetje Pomurja ponuditi na drugačen – recimo »ročno spreten« način, popeljati obiskovalce v delavnice in jim ponuditi preverjanje njihove ročne in umetniške nardarjenosti. Pripravljene turistične pakete smo predstavili na vodenem, brezplačnem študijskem izletu, kjer smo obiskali samo nekatere od možnih rokodelskih hiš. Udeleženci so na izletu prejeli tudi elaborat s podrobnejšimi opisi in kontakti.

Premične stojnice

V projektni aktivnosti premične stojnice smo od izbranega ponudnika pridobili 10 premičnih stojnic za rokodelce, ki so jih rokodelci že preskusili na 9. velikonočnih delavnicah na gradu Grad z razstavo svojih izdelkov in predstavitvijo veščin.

Oblačilni videz

Osrednja aktivnost Javnega zavoda Krajinski park Goričko v tem projektu je bila pridobiti ideje za oblačilni videz zaposlenih v promocijsko informacijskih centrih ali Središčih Rokodelske akademije. K izvedbi tega smo povabili študente modnega oblikovanja, jih popeljali po Deželi rokodelcev in jih prepustili lastnemu navdihu.

Po obisku gradu na Goričkem, zadruge Pomelaj v Mali Polani in Centra DUO v Veržejju, smo jih pod skrbnim vodstvom doc. Sonje Šterman prepustili študijskemu procesu in ustvarjanju. Ob pomladnem obisku na fakultetah so nas študentje Fakultete za dizajn iz Ljubljane in študenti Fakultete za strojništvo, Katedre za tekstilne materiale in oblikovanje v Mariboru, prijetno presenetili. Predstavili so nam skice in sešite prototipe oblačil, kjer je moč opaziti povezavo z lokacijo, izročilom in funkcionalnostjo oblačila, s katerim bi zaposleni lahko komunicirali s svojimi obiskovalci in gosti.

Njihov navdih je izhajal iz veščin rokodelskih obrti, ki jih predstavljamo v Središčih rokodelske akademije, ter iz posebnosti posameznih lokacij. Spoznali so značilno vezenje v obmejnem prostoru med Slovenijo in Madžarsko in zaščitno vlogo uniform ter govorico oblačila. Na podlagi pridobljenih spoznanj (študijski obisk, intervjuji z zaposlenimi) so oblikovali oblačilni videz za ženske in moške za vse štiri lokacije. Na oblačilnih podobah so nastali tudi številni detajli, kjer se prepletajo tehnološka znanja, znanja spretnih vezilj in nove rešitve, ki povezujejo ideje z rokodelstvom Pomurja.

Študentje obeh fakultet bodo svoje kreacije predstavili na zaključnem MODNEM DOGODKU, na gradu Grad 23. maja 2014. To bo revija, na kateri bodo sodelovale manekenke iz šole Tadeje Ternar in predstavile 50 prototipov oblačil. Sešita oblačila, ki bodo na gradu razstavljena do 29. maja 2014, bodo prikazana v kombinaciji s plakati, na katerih se nahajajo koncepti dela posameznega študenta. Poleg oblačilnih podob so nekateri študentje oblikovali tudi tekstilne vzorce in nakit na temo rokodelstva. Izdelke bo ocenila strokovna žirija, ki bo izbrala zmagovalni koncept.

Raziskovalni tabor

V aktivnosti mednarodni raziskovalni tabor sodelujemo s študenti iz Fakultete za strojništvo, katedra za tekstilne materiale in oblikovanje iz Maribora. Študentje sodelujejo pri raziskavi o nekdanjih oblačilih v povezavi s sodobnim časom in rokodelskimi obrtmi, kjer izdelujejo oblačila in modne dodatke. Na zaključku mednarodnega raziskovalnega tabora bo predavanje na temo "Metode rekonstrukcije modno-stilskih obdobji na primeru baroka" in predstavitev treh historičnih baročnih oblačil, ki so jih po raziskavi fotografij oljnih slik sešili študenti. Gre za

V modnem ateljeju na Fakulteti v Trzinu

Az egyetemi kar divattervezői osztálya, Trzinben

Foto/fotó: Stanka Dešnik

obleko Marije Szechy, Eve Szechy in Gabriela Bethlema. Študenti bodo predstavili raziskavo in oblačila v četrtek 22. maja 2014. Njihovi izdelki pa bodo del stalne zbirke v palaciju gradu Grad.

Delavnice z rokodelci

V preteklem obdobju smo izvedli:

- Lončarska delavnica za študente oblikovanja (Darja Zelko),
- Rokodelska delavnica ročno tkanje in predenje za osnovno šolo Turnišče (Daniela Topolovec)
- Doživljajsko vodenje s prikazom delavnice domače obrti za otroke iz Rusije (Simona Durič)

V aprilu smo imeli 9. Velikonočne delavnice, kjer so se predstavili domači rokodelci na novih stojnicah, medtem ko so sočasno potekale delavnice za obiskovalce:

- rokodelska delavnica osnove kvačkanja (Branka Bele)
- rokodelska delavnica osnove vezenja (Danica Babič)
- rokodelska delavnica ustvarjanje za otroke (Simona Durič)

Gabrijela Küzma, JZ Krajinski park Goričko

Doc. Sonja Šterman študentom na gradu razlaga nalogo

Doc. Sonja Šterman a várban ismerteti a hallgatókkal a feladatot

Foto/fotó: Stanka Dešnik

A mögöttünk lévő időszakban különböző projekttevékenységeket végeztünk. Együttműködésünk a projektpartnerekkel és a vezető partnerrel most is ki-váló volt. Részt vettünk a projekttervezéseken, és sikeresen megvalósítottuk a projektfeladatokba foglalt tevékenységeket.

Tanulmányi kirándulás

A projekttevékenység keretén belül, március végén, az idegenvezetők, szolgálta-tók, valamint az utazás- és turisztikai rendezvények szervezői részére, kirándulást szerveztünk a „kézművesek földjére”. A Mura menti tájon indultunk útnak, ott ahol még mindig felfedezhetők a Szlovénia más vidékein és a határainkon túl már szinte kihalt, régi mesterségek ismerői. A vidék válogatott természeti és kulturális nevezetességeinek ötvöztetésével, a különböző nemzedékeknek és célcsoportok-nak számos kirándulás, illetve rövid üdülés kínálata alakítható ki.

A választott szolgáltatóval, a MURANICA utazási irodával, a Kézműves Akadé-mia projektben 9 üdülési csomagot dolgoztunk ki, köztük a kézművesek földjén egynapos kirándulásokat, illetve rövidebb-hosszabb üdüléseket kínálunk. Ezek segítségével a látogatóknak egy másfajta – úgymond „kézügyes” Muravidéket mutatunk meg, elvisszük őket a kézműves műhelyekbe, ahol kipróbálhatják kéz-ügyességüket és esetleges művészi adottságaikat is. Az elkészített üdülőcsoma-gokat, egyes kézműves műhelyeket is beiktatva, a résztvevők számára ingyenes tanulmányúton mutattuk be. A résztvevőknek átadtuk a részletes leírásokat tar-talmazó tanulmányt és az elérhetőségeket is.

Hordozható standok

A hordozható standok projekttevékenység keretén belül a választott szolgálta-tótól 10 hordozható standot szereztünk be, amelyeket a kézművesek már ki is próbáltak. A 9. húsvéti műhelyfoglalkozás keretén belül, a gradi várban ezeken mutatták be termékeiket és kézügyességüket.

Öltözőkarculat

Ebben a projektben, a Goričko Natúrpark Közintézet fő tevékenységei közé sorolta a promóciós információs központok, illetve a Kézműves Akadémia Központok alkalmazottai öltözőkarculatának elkészítését. A feladat teljesítéséhez meghívtuk a divattervezési szakon tanuló egyetemi hallgatókat, akiknek bemutattuk a Kézművesek földjét, majd hagytuk, hogy saját ihletük szerint alkossanak.

A gradi várban, a Mala Polana-i Pomelaj szövetkezetben és a veržej Center DUO-ban tett látogatást követően, Sonja Šterman docens vezetésével kezdődött a tanulmányi és alkotási folyamat. A tavaszi egyetemi látogatásunk során a ljubljana-i design kar, valamint a maribori gépészeti kar textilanyagok és formatervezési tanszékének tanulói kellemes meglepetéssel fogadtak bennünket. Bemutatták ugyanis a tervezeteket, illetve a már megvarrt öltözők prototípusokat, amelyek egyértelműen magukon hordozzák a helyszín, a hagyomány és a funkcionalitás jellegét, és amelyek használatával az alkalmazottak kellő kommunikációt alakíthatnak ki a látogatókkal és a vendégekkel.

A stand tervezője: Evita Lukež

Avtorica stojnice: Evita Lukež

Foto/fotó: Gabrijela Küzma

Ihletüket a Kézműves Akadémia Központjaiban bemutatott kézműves kreativitásból és az egyes helyszínek sajátosságaiból merítették. Megismerkedtek a szlovén-magyar határ menti térség jellegzetes hímzésmintáival, valamint az egyenruha védő- és közlő szerepével. A megszerzett ismeretek alapján (tanulmányi kirándulás, interjúk az alkalmazottakkal) mind a négy helyszíntre elkészítették a női és a férfi öltözék arculatát. Az öltözéken számos olyan részlet szerepel, amely ötvözi a technológiai ismereteket, az ügyes hímzőnők tudását és azokat az új megoldásokat, amelyek által a megoldások a muravidéki kézművességhez kapcsolódnak.

A két kar hallgatói 2014. május 23-án, a gradi várban szervezett záró DIVATRENDEZVÉNYEN mutatják be alkotásaikat. A divatbemutatón a Tadeja Ternar iskola

Széchy Máriaa, ruházat rekonstrukciója

Marja Szechy, rekonstrukcija obleke

Fotó/foto Anže Grobeljšek, VIST

SZERZŐ/AVTORICA: Vida Bračun

Mentorok: doc. Sonja Šterman, tanszékvezető,
mag. Marta Abram Zver

Mentorici: doc. Sonja Šterman viš. pred.,
mag. Marta Abram Zver

Széchy Éva, ruházat rekonstrukciója

Eva Szechy, rekonstrukcija obleke

Fotó/foto Anže Grobeljšek, VIST

SZERZŐK/AVTORICI: Elvira Sokol, Polonca Murko

Mentorok: doc. Sonja Šterman, tanszékvezető,
mag. Silva Kreševič Vraz

Mentorici: doc. Sonja Šterman, viš. pred.,
mag. Silva Kreševič Vraz

manökenjei 50 öltözéktervezetet fognak bemutatni. A ruhák 2014. május 19-éig lesznek megtekinthetők a várban, mellettük láthatók lesznek az adott egyetemista által készített tervek, rajzok is. Az öltözékek mellett néhány hallgató kézműves témájú textilminták és ékszerek tervezésébe fogott. Az alkotásokat szakmai zsűri fogja értékelni, amely kiválasztja a győztes megoldást is.

Kutatótábor

A nemzetközi kutatótábor tevékenység keretén belül, együttműködünk a maribori gépészeti kar textilanyagok és formatervezés tanszékével. A hallgatók részt vesznek a régi öltözékek, valamint a mai kor és a kézműves tevékenységek közötti összefüggéseket kutató felmérésben, közben pedig öltözékeket és kiegészítőket készítenek. A nemzetközi kutatótábor záró rendezvényén előadást hallgatnak meg a „Dívat-stílus korszakok rekonstrukciós módszerei a barokk példáján”, majd bemutatnak három történelmi barokk öltözetet, amelyeket a hallgatók az olajfestmények tanulmányozását követően készítettek el. A képeken Széchy Mária, Széchy Éva és Bethlen Gábor ruházata látható. Az egyetemisták a kutatást és az öltözékeket 2014. május 22-én, csütörtökön mutatják be. Alkotásaik a jövőben a gradi vár állandó gyűjteményét gazdagítják.

Kézműves műhelyfoglalkozások

Az elmúlt időszakban az alábbi eseményeket szerveztük meg:

- Fazekas műhely a formatervezői kar hallgatóinak (Darja Zelko),
- Szövő-fonó kézműves műhelyfoglalkozás a turniščei általános iskola tanulóinak (Daniela Topolovec)
- Élmény-vezetés kézműves műhely bemutatásával oroszországi gyerekeknek (Simona Durič)

Áprilisban megszerveztük a 9. Húsvéti Műhelyfoglalkozásokat, amelyeken a hazai kézművesek már az új standokon mutatkoztak be, párhuzamosan pedig műhelyfoglalkozásokat szerveztünk a látogatóknak is:

- horgolás alapjai kézműves műhelyfoglalkozás (Branka Bele)
- hímzés alapjai kézműves műhelyfoglalkozás (Danica Babič)
- kreatív műhelyfoglalkozás gyerekeknek (Simona Durič)

Gabrijela Kuzma, A Goricko Tájvédelmi Park

O srednji dejavnosti Pomurskega muzeja Murska Sobota v projektu Rokodelska akademija 2 sta bili vzpostavitev promocijsko-informacijskih centrov in raziskava o sejmi v Pomurju.

V času trajanja projekta so se vzpostavili navedeni centri na petih lokacijah projektnih partnerjev, in sicer v Centru DUO Veržej, Pomelaju in Pomurskem muzeju Murska Sobota na slovenski strani ter pri Savaria Muzeum na dveh lokacijah na madžarski strani. Centri so vzpostavljeni v že uveljavljenih lokalnih kulturno-turističnih točkah, z novo opremo in projektnim gradivom pa so se vzpostavili kot čezmejna mreža za promocijo in informiranje o rokodelstvu na tem območju, saj je v njih dostopno vso gradivo in literatura, izdana v okviru projekta, prav tako pa tudi določeni izdelki lokalnih rokodelcev. Vse navedeno je na voljo njihovim obiskovalcem. V sklopu te aktivnosti so nastali še trije novo razviti rokodelski izdelki, ki jih odlikuje uporabnost in sodoben dizajn (pletene in keramične viseče lučke, predalnik s pleteno stranico in reliefno oblikovane keramične ploščice) ter so rezultat skupnega dela oblikovalke in rokodelcev. Prav tako se je izdelal načrt za zložljivo stojnico, po katerem se je izdelalo štirinajst novih stojnic, s katerimi se bo promoviralo rokodelstvo izven promocijsko-informacijskih centrov.

V delovnem sklopu ohranjanja kulturne dediščine smo izvedli raziskavo o sejmi v Pomurju, ki smo si jo zastavili okrog dveh vsebinskih poudarkov: v letu 2012 smo na terenu evidentirali in popisali obstoječe sejme v Pomurju, raziskali pa smo tudi sejmsko dogajanje v preteklosti, zlasti v prvi polovici 20. stoletja. Ugotovili smo, da so v preteklosti sejmi bili pomembni del gospodarskega življenja v Pomurju, saj so se na njih dobrine od proizvajalcev razporedile med uporabnike. Blagovni sejmi so bili način trženja za številne rokodelce, saj so na njih ponujali izdelke lončarji, čevljarji, vrvarji, lectarji itn., tako da so v preteklosti rokodelci prevladovali med sejmskimi ponudniki. Blagovni sejmi so začeli izgubljati na pomenu v drugi polovici 20. stoletja, ko so se uveljavili izdelki množične industrijske izdelave, zato se je njihovo število začelo zmanjševati. Danes ima največ sejmov Murska Sobota (12 sejmov letno), sicer pa ima vsaj po en sejem letno večina lokalnih središč v

Pomurju (npr. Lendava, Cankova, Kuzma, Turnišče, Gornja Radgona, Ljutomer), v posameznih krajih pa so sejme ponovno obudili (npr. miholov sejem v Veržaju, majski sejem v Puconcih). Pri koncipiranju raziskave smo sodelovali z madžarskim partnerjem Savaria Muzeum, s katerim smo pri tej aktivnosti izmenjali znanje, izkušnje in raziskovalne pristope, saj je raziskava o sejmih potekala tudi na madžarski strani. Končni rezultat bo primerjava izsledkov na čezmejnem območju Slovenije in Madžarske.

Vključevali smo se tudi v izobraževalne dejavnosti projekta, katerih nosilci so bili projektni partnerji. V okviru usposabljanj za rokodelske poklice smo pripravili in izvedli predavanja ter tako prenesli znanje o rokodelski dediščini na udeležence usposabljanja. Dvoje predavanj smo izvedli še v okviru aktivnosti izdelave oblačilnega videza za promotorje rokodelstva.

Z izvedenimi aktivnostmi smo okrepili prisotnost in vključenost rokodelstva na čezmejnem območju, z raziskavo o sejmih pa smo nabrali veliko podatkov, ki nam celoviteje pomagajo spoznavati rokodelstvo.

Mateja Huber, Pomurski muzej Murska Sobota

Sestanek vodilnega partnerja in partnerjev Savaria Muzeum ter Pomurskega muzeja, Szombathely, 2. 4. 2014
A vezető partner, valamint a Savaria Múzeum és a Muravidéki Múzeum partnerek találkozója, Szombathely, 2014. 4. 2.

Foto/fotó: Mateja Rus

A Kézműves Akadémia 2 projekt keretén belül, a muraszombati Muravidéki Múzeum feladata volt a promóciós-információs központok kialakítása és a muravidéki vásárokkal kapcsolatos tanulmány elkészítése.

A projekt megvalósítási idejében öt projektpartneri szinten rendeztünk be ilyen központot, éspedig a Veržejben, a Center DUO-ban, a Pomelajban és a muraszombati Muravidéki Múzeumban a szlovén, valamint a Savaria Múzeum két helyszínén, a magyar oldalon. A központokat a már ismert helyi kulturális-turisztikai pontokon alakítottuk ki, az új berendezéssel és projektanyagokkal pedig a kézművességet népszerűsítő, határon átnyúló hálózatként működnek, hiszen itt elérhető a projekt keretén belül kiadott összes anyag és irodalom, valamint a helyi kézművesek egyes termékei is. Mindez a látogatók számára is hozzáférhető. A tevékenységek keretén belül, a formatervező és a kézművesek közös munkája által, három kézműves termék fejlesztése is megvalósult. Ezeket a funkcionalitás és a korszerű design jellemzi (fonott- és kerámia függőlámpák, fonott oldalfalú komód és relieffestésű kerámialapok). Úgyszintén elkészült a hordozható stand tervrajza, ennek alapján pedig tizennégy stand, amelyek segítségével, a promóciós-információs központokon kívül is lehetővé válik a kézművesség népszerűsítése.

A kulturális örökség ápolása munkacsomag keretén belül elkészült a muravidéki vásárokkal kapcsolatos, két tartalmi súlypontra alapozott felmérés: 2012-ben a terepmunka során jegyzéket készítettünk a működő muravidéki vásárokról, ugyanakkor pedig tanulmányoztuk a múltbéli, elsősorban a 20. század első felében még működő vásárokat. Megállapítottuk, hogy a múltban a vásárok a muravidéki gazdasági élet fontos részét képezték, mivel a termelőktől a javak ezeken jutottak el a fogyasztókhoz. A kirakodóvásárok számos kézművesnek biztosították az értékesítési lehetőséget, hiszen itt fazekasok, cipészek, kötélverők, mézeskalács készítő és más kézművesek kínálták portékájukat, vagyis a régi vásárokon a kézművesek alkották a kínálat nagy részét. A kirakodó vásárok a 20. század második felében, az ipari tömeggyártás megjelenésével, veszítettek jelentőségükön, így számuk fokozatosan csökkent. Napjainkban a legtöbb vásár Muraszombat-

ban van (évente 12), amúgy a muravidéki központok többségében (pl. Lendván, Cankován, Kuzmán, Turniščen, Gornja Radgonán, Ljutomerben) évente legalább egy vásárt szerveznek, egyes települések pedig újraélesztették a régi vásárokat (Mihály napi vásár Veržejben, Májusi vásár Puconciban). A felmérést a magyar Savaria Múzeum partnerrel közösen terveztük meg, eközben ismereteket, tapasztalatokat és kutatási módszereket cseréltünk ki egymással, hiszen a felmérés a magyar oldalon is megvalósult. A felmérés végeredményeként összehasonlítjuk a szlovén és a magyar oldali felmérés eredményeit.

Bekapcsolódtunk a projektpartnerek által szervezett képzési projekttevékenységekbe is. Hogy a résztvevőkkel megismertessük a kézművesség hagyományait, a kézműves szakmák oktatása keretén belül előadásokat tartottunk. További két előadást tartottunk a kézművesség népszerűsítésével foglalkozó személyek öltö-zékének elkészítésével kapcsolatos tevékenységek keretén belül.

Tevékenységeinkkel hozzájárultunk a kézművesség felzárkóztatásához a határon átnyúló térségben, a piacokkal kapcsolatos kutatásunk során pedig számos olyan adathoz jutottunk, amelyek lehetővé teszik a kézművesség átfogó megismerését.

Mateja Huber, Muravidéki Múzeum Murszombat

Vásári nap Ljutomerben, 2012. 8. 11.

Sejemski dan v Ljutomeru, 11. 8. 2012

Foto/fotó: Mateja Huber

Zadruha Pomelaj je v okviru projekta AC 2 izvajala številne aktivnosti, predvsem na področju priprave izobraževalnih programov, kot tudi promocije rokodelskih dejavnosti na stojnici. Pripravljeni programi so podlaga za izvajanje usposabljanj, tako za šolajočo se mladino v osnovnih šolah (naravoslovno tehnični dnevi, projektni teden za srednješolce), kot tudi programi usposabljanj, ki zajemajo znanja s področja pletarstva tudi za druge ciljne skupine.

Za šolajočo se mladino v osnovnih in srednjih šolah smo po pripravljenem programu izvajali številne naravoslovno tehnične dneve v obliki delavnic, kjer so mladi glede na starost in sposobnosti spoznavali različne rokodelske dejavnosti ter tako razvijali ročne spretnosti, gradili na ustvarjalnosti in na slikovit način spoznavali dediščino, ki so jim jo s pripovedovanjem, s pomočjo tradicionalnih izdelkov, s prikazom izdelovanja in uporabnosti rokodelskih izdelkov v sodobnem času približali rokodelci.

Izvajanje naravoslovno tehničnih dnevor za učence osnovnih šol s prilagojenim programom je bil poseben izziv, tako za pripravo programa kot tudi za kasnejše izvajanje. Pri delu smo si tako pridobili številne izkušnje, tako na področju socialnega stika, kot tudi načina prenosa znanj, kjer je potrebno veliko potrpežljivosti, iznajdljivosti ter vzpodbude za učence, ki glede na svoje sposobnosti nekoliko drugače dojemajo in sprejemajo navodila.

Srednješolci so v okviru projektnega tedna v sklopu treh modulov spoznavali rokodelske dejavnosti in tudi druge dejavnosti ter opravila na podeželju (pridelava in predelava vrtnih, poljščin, priprava značilnih domačih jedi povezanimi s prazniki, kmečkimi opravili...), ki so bile močno povezane med seboj in so danes mladim manj znane. Mladi so ob mentorjih spoznavali dediščino in tudi priložnosti, ki jih nudijo alternativne dejavnosti v podeželskem prostoru.

Pri samem izvajanju smo prišli do spoznanja, da so pripravljeni programi osnova za izvajanje delavnic, ki jih je potrebno glede na skupino, njene sposobnosti in interese prilagajati, program je »živa stvar«, ki ga mora mentor (rokodelec) s pomočjo znanj in izkušenj prilagajati ciljni skupini.

Usposabljanje za pletarja smo izvedli v dveh skupinah in je potekalo v skladu s programom in katalogom standardov znanj in spretnosti za pletarja. Udeleženci so praktična znanja osvajali predvsem s področja pletenja izdelkov iz ličja. Po začetnih, okornih zavojih, so nastajali vedno bolj enakomerni zvitki, ki so s prepletom oblikovani v podstavke, košarice – manjše, večje, okrogle, ovalne – možnosti je veliko, pravi izziv so cekarji in torbice.

Poleg praktičnih znanj so udeleženci osvajali teoretična znanja s področja načrtovanja in organizacije dela, oblikovanja izdelkov in trženja izdelkov in storitev domače obrti. Seznanili so se in osvojili osnove tudi s področja pletenja iz šibe in slame.

Veliko pozornosti smo posvečali tudi promocijskim aktivnostim projekta. Po pripravljenem programu - Predstavitev in promocija na stojnici za področje rokodelstva, smo izvajali predstavitvene delavnice na stojnicah ter promovirali projektne aktivnosti na različnih dogodkih in prireditvah. Naše rokodelce ste lahko srečali v Wagrainu v Avstriji, na sejmu F.re.e München, v Ljubljani na sejmu Alpe Adria, na MOS-u v Celju, kjer smo sodelovali tudi na natečaju v okviru sejma, v kategoriji izdelkov domače in umetnostne obrti in prejeli tudi posebno sejmsko priznanje. V širšem lokalnem prostoru smo večkrat mesečno izvedli v okviru različnih dogodkov in prireditev promocijo projekta, tako s prikazi, delavnicami, demonstracijami kot izvirnimi spominki. Promocija projekta in projektne aktivnosti je vidna tudi na sedežu Pomelaja, kjer je vzpostavljen Promocijsko informacijski

Promocija projekta, Wagrain 2013

A projekt népszerűstése, Wagrain 2013

Foto/fotó: Ivan Kuhar

Promocija projekta AC2, f.re.e München 2014

Az AC2projekt népszerűstése, f.re.e München 2014

Foto/fotó: Dragica Horvat

ski center za rokodelstvo. Obiskovalci imajo možnost videti in spoznati številne izdelke, gradiva, projektna glasila in nenazadnje opremo, ki je bila izdelana v okviru projekta AC2, ki na nazoren način predstavlja, kako lahko tudi rokodelstvo v sodobnem času postane del bivalnih, pisarniških in drugih prostorov.

Želimo si in si bomo za to tudi prizadevali, da bodo aktivnosti, ki so bile razvite v okviru projekta, živele tudi po zaključku projekta, da se bodo vzpostavljene partnerske vezi krepile in se bo znanje ter izkušnje prenašale med partnerji in tudi na mlajše generacije.

Dragica Horvat, Pomelaj

A Pomelaj partner tevékenységei

Az AC2 projektben, a Pomelaj szövetség, elsősorban a képzési programok előkészítése és a kézműves tevékenységeknek a standokon történő népszerűsítése terén, számos tevékenységet valósított meg. Az elkészített programok képezik a tanuló ifjúság képzésének alapjait, ami természetismereti-technikai napok, valamint középiskolásoknak szervezett projekthét, továbbá a fonással kapcsolatos tudás átadását szolgáló műhelyfoglalkozások formájában valósul meg.

Az általános- és középiskolások részére, az előre elkészített program alapján, műhelyfoglalkozások formájában szerveztük meg a természetismereti-technikai napokat, ahol a fiatalok koruk- és képességeik függvényében ismerkedtek a különböző kézműves tevékenységekkel, ezáltal pedig fejlesztették kézügyességüket és kreativitásukat. A kézművesek történeteiből és alkotói bemutatók során, a hagyományos termékek bemutatásával ismerkedtek meg azzal, hogyan lehet a régi kézműves ismereteket és termékeket a mai világban alkalmazni és hasznosítani.

Külön kihívásnak minősült a gyógypedagógiai iskolák tanulóinak szervezett természetismereti-technikai napok programjainak előkészítése és lebonyolítása. A tevékenységek során számos tapasztalathoz jutottunk mind a közösségi kapcsolatok, mind pedig az ismeretek átadása terén. Ezek a fiatalok ugyanis sajátos képességeik folytán némileg másképp értelmezik és fogadják el az utasításokat, így sok türelem, találékonyság és ösztönzés szükséges.

A középiskolások, a projekthét keretén belül, három modul által ismerkedtek a

kézműves tevékenységekkel és a napjaiban szinte feledésbe merült egyéb vidéki munkákkal (zöldség- és mezőgazdasági kultúrnövények termesztése és betakarítása, az ünnepekhez és paraszti munkákhoz kapcsolódó jellegzetes házi ételek készítése...). A fiatalok mentorok segítségével ismerkedtek az örökséggel és a vidéki térségben adott alternatív tevékenységek által kínált lehetőségekkel.

A megvalósítás során megállapítottuk, hogy az általunk elkészített programok csak alapot képeznek a műhelyfoglalkozások lebonyolításához, amit a csoportok képességeihez és érdeklődéséhez kell alakítani. A program ugyanis „élő anyag”, amit a mentor (kézműves) saját tudása és tapasztalatai alapján, a célcsoport igényeinek megfelelően alakít.

A fonóképzést, a programmal, valamint a tudás- és képességszabványokat tartalmazó katalógusba foglaltakkal összhangban, két csoportban bonyolítottuk le. A résztvevők elsősorban a csuhéfonással kapcsolatos gyakorlati ismereteket sajátították el. A kezdeti nehézségek után egyre ügyesebben ment a karózás és a fonás, így kisebb-nagyobb, kerek és ovális alátétek, kosárkák készültek, a valódi kihívást pedig a cekkerek és a táskák jelentették.

A résztvevők, a gyakorlati ismeretek mellett, elméleti tudást is szereztek a munkatervezésről és szervezésről, a terméktervezésről, valamint a kézműves termékek és szolgáltatások piaci értékesítéséről. Úgyszintén megismerkedtek a vessző- és szalmafonás alapjaival is.

Kiemelt figyelmet szenteltünk a projekt népszerűsítésével kapcsolatos tevékeny-

Képzési programok lebonyolítása – Kézműves termékek formatervezése és termékfejlesztés

Izvajanje izobraževalnih programov – Oblikovanje in razvoj rokodelskih izdelkov

Fotó/foto: Tanja Horvat

Képzési programok lebonyolítása – néprajzi tudás a kézművességben

Izvajanje izobraževalnih programov – etnološka znanja s področja rokodelstva

Fotó/foto: Tanja Horvat

ségeknek is. A kézművesség bemutatását szolgáló, Standon történő bemutatkozás és promóciós program keretén belül, bemutató műhelyfoglalkozásokat szerveztünk, és többek között Ausztriában, Wagrainban, a müncheni Free vásáron, a ljubljanoi Alpok-Adria vásáron, valamint a celjei kézműves vásáron népszerűsítettük a projekttevékenységeket. Celjében, részt vettünk a vásár keretén belül szervezett pályázaton, ahol a kézműves- és népi mesterségek kategóriában külön vásári elismerésben részesültünk. Havonta több rendezvényen szerepelünk a szélesebb régióban is, bemutatókkal, műhelyfoglalkozásokkal és eredeti emléktárgyakkal népszerűsítettük a projektet. A kézműves promóciós-információs központ létrehozásával, a projekt- és a projekttevékenységek promóciója a Pomelaj székhelyén is megvalósul. A látogatók megtekinthetik és megismerhetik a termékeket, az anyagokat, a projekthíradókat és nem utolsósorban az AC2 projekt keretén belül készített berendezést, amellyel azt kívánjuk szemléltetni, hogy a kézművesség a mai időkben is a lakó-, iroda- és egyéb helyiségek szerves részeként szerepelhet.

Célunk és kívánságunk, hogy a projekt keretén belül kifejlesztett tevékenységek a projekt befejezését követően is fennmaradjanak, hogy a partnerkapcsolatok erősödjenek, hogy a partnerek közötti tapasztalatcsere megvalósuljon, és hogy az így megszerzett tudással a fiatal nemzedékeket is megismertessük.

Dragica Horvat, Pomelaj szövetkezet

Képzési programok lebonyolítása – szalmafonással kapcsolatos tudás elsajátítása

Izvajanje izobraževalnih programov – osvajanje znanj s področja pletenja iz slame

Fotó/foto: Tanja Horvat

Képzési programok lebonyolítása – vesszőfonással kapcsolatos ismeretek elsajátítása

Izvajanje izobraževalnih programov – osvajanje znanj s področja pletenja iz šibe

Fotó/foto: Tanja Horvat

Prleška razvojna agencija je bila med redkimi pobudniki projekta Rokodelska akademija že od same ideje o izvedbi in prijave projekta v letu 2009, leta 2012 pa smo se vključili še v nadaljevanje izvajanje projekta Rokodelska akademija 2.

V projektu Rokodelska akademija 2 je Prleška razvojna agencija izvedla aktivnosti, ki so prispevale k skupnim rezultatom vseh partnerjev v projektu. Dopolnili smo obstoječo celostno podobo projekta, izdelali številne aplikacije celostne podobe, pripravili anketni vprašalnik, ki je bil projektnim partnerjem v pomoč pri oblikovanju počitniških paketov, predstavili smo projekt na Prleškem sejmu ter (vključno z drugimi partnerji) na sejmi v Ljubljani in drugod. Izdali smo namizni koledar za leto 2013 in zloženko, ki predstavlja štiri tematske vsebine turistične ponudbe, vezane na rokodelsko dejavnost. Poimenovali smo jih po štirih osnovnih elementih rokodelske ponudbe v Prlekiji: po glini, kovaštvu, klopotcih in slami. S tem smo povezali izdelavo 4 tematskih razglednic, ki služijo promociji projekta in oglasni plakat, ki ga partnerji uporabljajo za promocijo različnih dogodkov, povezanih s projektom Rokodelska akademija 2. Izdali smo tudi Rokodelski zemljevid, v katerem so zajeti najpomembnejši ponudniki rokodelskih storitev na slovenski in na madžarski strani. Na zemljevidu je predstavljenih 90 rokodelcev in šest promocijsko informacijskih centrov z obeh strani meje. Izdelani zemljevid je rezultat analize ponudnikov rokodelskih dejavnosti, katero smo izvedli v sodelovanju z madžarskim partnerjem Hegypastor Kör. Tako smo uspeli prvič v zgodovini zbrati na enem mestu rokodelce, katerih kakovost izdelkov je na visoki ravni in so se hkrati z rokodelstvom, pripravljeni spoprijeti tudi s turistično dejavnostjo.

Analiza ponudnikov rokodelskih dejavnosti in zemljevid sta podlaga rokodelskemu vodniku, v katerem so podrobneje predstavljeni rokodelci, ki lahko v živo predstavijo svojo dejavnost obiskovalcem. Z izdajo vodnika in zloženke zaokrožujemo projekt. Ob tem sproti nastajajo krajši in daljši izobraževalno raziskovalni čezmejni turistični paketi za aktivno preživljanje počitnic različnih ciljnih skupin. Vsem je skupno vključevanje turistično rokodelskih zanimivosti in rokodelskih ponudnikov z obeh strani meje.

Prleška razvojna agencija kot član projektne skupine za oblikovanje počitniških pa-

ketov sodeluje s slovenskimi in z madžarskimi partnerji, s katerimi smo izvedli vrsto sestankov in usklajevanj za oblikovanje čezmejnih turistično – rokodelskih paketov. Prve rezultate analiz, promocijskih gradiv in ponudbe paketov smo testirali na nekaterih turističnih prireditvah in sejmi. Odzivi javnosti so bili brez izjeme zelo dobri. Ekonomske učinke turistične ponudbe rokodelcev je na samem pričetku promocijske kampanje še težko ocenjevati. Dolgoročnejše spremljanje in strokovna podpora tovrstni razširitvi ponudbe in rokodelskih dejavnosti bo zagotovo prinesla rezultate. Prleška razvojna agencija ob navedenih aktivnostih skrbi tudi za beleženje poteka projekta v filmske zapise. Prav ti so namenjeni dvema namenoma. Sprva želimo ohraniti živo gradivo iz številnih prireditev in aktivnosti vseh projektnih partnerjev. Ob tem poskušamo z jezikom dokumentarnega filma trajno ohraniti in promovirati rokodelstvo. Posnetke smo uporabili za promocijski film projekta, ki je na ogled na spletni strani Rokodelske akademije. Na zaključni prireditvi predstavljeni dokumentarni film je posvečen občutljivi temi ohranjanja rokodelstva in prenosa tradicionalnih znanj na nove generacije.

Rokodelske izdelke in dogodke v okviru projekta spremljamo tudi skozi prizmo fotoaparata in na ta način bogatimo foto arhiv projekta Rokodelska akademija 2, ki je na voljo vsem partnerjem, rokodelcem samim in javnosti.

Spodbujanje rokodelstva je postalo v zadnjih letih ena pomembnejših dejavnosti Prleške razvojne agencije. Povezovanje rokodelstva s sorodnimi gospodarskimi dejavnostmi, zlasti s turizmom je nov izziv, katerega smo partnerji projekta Rokodelska akademija 2 sprejeli tudi kot izziv našega poslanstva. Možnosti, ki jih ponuja sprega rokodelstva in turizma, se zdijo po prvem soočenju obeh področij precejšnje. Prleška razvojna agencija se je že v prejšnjem obdobju poglobljeno ukvarjala z razvojem turističnih produktov. Sodelovanje v tokratnem projektu je še poglobilo vedenje o premični kulturni dediščini, katere sestavni del je rokodelstvo. Poglobljeno vedenje je eden osnovnih predpogojev za učinkovito načrtovanje razvoja, bodisi na lokalni, regionalni ali na nacionalni ravni. Glede na to, da vse večji delež razvoja predstavljajo prav pobude, ki prihajajo od spodaj navzgor, dobiva povezovanje rokodelstva s turizmom poseben pomen. Prepoznani protagonisti napredka na tem področju so z našo pomočjo dobili novo priložnost za ekonomski napredek. Posredno preko tega dobiva priložnost za hitrejši razvoj tudi širša lokalna skupnost, regija in prekomejno področje, zajeto v projektu. Rokodelska akademija dobiva zato močnejši pomen, ki prerašča zgolj raven projekta. Učinki

projekta že vplivajo na vsakdanje življenje in delo rokodelcev. Pričakovani učinki projekta bodo omogočili tudi vpliv na številne obiskovalce prekomejnega področja. Na ta način uresničujemo visoko zastavljene cilje, ki preraščajo iz projektne v občo domeno. Naši cilji s postopnim prehodom iz možnega v realno postajajo opredmetena uresničitev dolgoročnih vizij, katerih tako zelo primanjkuje sodobni družbi. Naš prispevek se zdi iz vidika presoje ekonomskih učinkov marginalen, iz vidika razvojnih opcij pa je edino smiselni premik iz marginalne v strateško domeno. Projektu Rokodelska akademija iz tega vidika še ni videti konca.

Goran Ohman in Goran Šoster, Prleška razvojna agencija

A Prleška razvojna agencija az AC2 projektben

A Prleška razvojna agencija 2009-ben, a kezdetek kezdetétől, a Kézműves Akadémiai projekt kezdeményezői között volt, 2012-ben pedig örömmel csatlakoztunk a Kézműves Akadémiai 2 projekt megvalósításához is.

A Kézműves Akadémiai projektben a Prleška razvojna agencija által megvalósított tevékenységek hozzájárultak az összes projekt közös projekteredményeihez. Kiegészítettük a projekt már meglévő egységes arculatát, számos applikációt készítettünk, kidolgoztuk a kérdőívet, amely a projektpartnereket az üdülősomagok elkészítésében segítette, bemutattuk a projektet a Prleški sejmen vásári rendezvényen (a többi partnerrel együttműködve), valamint a ljubljanoi, a budapesti és a pécsi vásáron. Elkészítettük a 2013-as évi asztali naptárt, valamint az idegenforgalmi kínálat, a kézművességhez kapcsolódó, négy témakörét bemutató leporellót, amelyet a prlekijai kézműves kínálat négy alapeleme szerint nevezünk el: az agyagról, a kovácsmesterségről, a kelepelőkről és a szalmáról. Ehhez kapcsolódott a projektet népszerűsítő, 4 tematikus képeslap és az a plakát, amellyel a projektpartnerek a Kézműves Akadémia 2 projekthez kapcsolódó eseményeket, rendezvényeket hirdetik. Elkészítettük a Kézműves térképet, amelyen bemutatjuk a legfontosabb szlovén- és magyar oldali kézműves szolgáltatókat, és pedig 90 kézművest és a hat promóciós-információs központot. A Kézműves térkép a magyar Hegypásztor Kör projektpartnerrel közösen készített felmérés eredményeit mutatja be, így a történelemben először sikerült egy helyen összegyűjteni azokat

a minőségi termékeket készítő kézműveseket, akik az idegenforgalmi tevékenységet is hajlandóak felvállalni.

A kézműves szolgáltatók felmérése és a térkép képezi annak a kézműves kalauznak az alapjait, amelyben részletesebben is bemutatjuk azokat a kézműveseket, akik tevékenységükkel, élőben is bemutatkozhatnak a látogatóknak. A projekt a kalauz és a leporell kiadásával kerekedik ki. Eközben, a különböző célcsoportok aktív szabadidő eltöltését támogatandó, folyamatosan kisebb-nagyobb, határon átnyúló képzési-kutatási idegenforgalmi csomagok készülnek. Ami közös bennük, az a határ két oldalán található turisztikai-kézműves adottságok és kézműves szolgáltatók közös megjelenítése.

A Prleška razvojna agencija mint az üdülőcsomagokat készítő projektcsoport tagja, szlovén és magyar partnerekkel együttműködve számos találkozón és értekezleten egyeztetett a határon átnyúló idegenforgalmi-kézműves csomagok kidolgozásáról. Néhány idegenforgalmi rendezvényen és vásáron már teszteltük is a felmérések, promóciós anyagok és csomagajánlatok eredményeit. A visszhang, kivétel nélkül, rendkívül kedvező volt. A promóciós kampány elején azonban még nehéz megbecsülni a kézművesek turisztikai kínálatának gazdasági hatásait, ugyanakkor a kínálat és a kézműves tevékenységek hosszú távú követése és szakmai támogatása kétségkívül eredményekhez vezethet.

Az említett tevékenységek mellett a Prleška razvojna agencija, két különböző célból is, gondoskodik a projekt lebonyolításának filmes rögzítéséről. Első célunk a különböző rendezvények és projektpartneri tevékenységek dokumentálása, ugyanakkor a dokumentumfilm nyelvezetét felhasználva, célunk a kézművesség tartós fennmaradásának és népszerűsítésének biztosítása. A projekt promóciós filmjében felhasznált felvételek a Kézműves akadémia weboldalán is elérhetők. A záró konferencián bemutatásra kerülő film célja pedig a kézművesség ápolása és a hagyományos ismereteknek az új nemzedékekre történő átörökítése.

A projekt keretén belül elkészített kézműves termékeket és eseményeket a fényképezőgép lencséje által is megörökítjük, és ily módon gazdagítjuk a Kézműves akadémia 2 projektnek, a partnerek, a kézművesek és a nyilvánosság számára is hozzáférhető fotógyűjteményét.

Az utóbbi években, éppen a kézművesség fejlesztése vált a Prleška razvojna agencija tevékenységének központi témájává. A kézművesség és a vele rokon gazdasági tevékenységek, elsősorban a turizmus közötti kapcsolatok kiépítése

egy újabb kihívás, amelyet a Kézműves akadémia 2 projektben együttműködő partnerek saját küldetési kihívásuknak tekintenek. A kézművesség és az idegenforgalom együttműködéséből származó lehetőségek már első ránézésre is lényegesnek tűnnek. A Prleška razvojna agencija már korábban is aktívan foglalkozott idegenforgalmi termékfejlesztéssel. A projektben való részvétel tovább mélyítette a kézművességet is magába foglaló, szellemi kulturális örökséggel kapcsolatos ismereteinket. Az elmélyült tudás a helyi, a regionális és nemzeti szintű hatékony fejlesztéstervezés alapvető feltétele. Lévén, hogy a fejlesztésekben egyre nagyobb szerep jut az alulról érkező kezdeményezéseknek, a kézművesség és az idegenforgalom összekapcsolása is egyre nagyobb jelentőséggel bír. Segítségünkkel, a fejlődés hordozó, újabb esélyt kaptak a gazdasági felzárkózáshoz. Ezáltal, közvetve, a szélesebb helyi közösség, a régió, illetve a projekt támogatási térségéhez tartozó, határon átnyúló térség is gyorsabb fejlődési esélyekhez jut. A Kézműves akadémia által felkínált esélyek így túllépik a projekt kereteit, hatásai pedig már érződnek a kézművesek napi életében és tevékenységében. A projekt tervezett eredményei lehetővé teszik, hogy hatást gyakoroljunk a határon átnyúló térség szemléletalakulására is, ezzel pedig olyan magas szintű célokat érünk el, amelyek törekvéseinket projektszintről általános szintre emelik. Céljaink, a lehetőségtől a realitásig haladva, modern társadalmakban rendkívüli módon hiányzó, hosszú távú víziót testesítenek meg. Gazdasági hatásait tekintve, tevékenységünk netán elhanyagolhatónak tűnik, a fejlesztési opciók tekintetében azonban az egyetlen értelmes elmozdulás, a marginálisból a stratégiai tartalmak felé. Ilyen szempontból, a Kézműves akadémia projekt küldetése, még nem fejeződött be.

Goran Ohman és Goran Šoster, Prlekia Fejlesztési Ügynökség

Dnevi živih delavnic – pletarstvo

Od jeseni 2012 smo v okviru projekta Rokodelska akademija 2, v delavnicah ki jih je v Zalaegerszegu opremilo Društvo za ljudsko umetnost županije Zala, organizirali devet prireditev »Dnevi živih delavnic«. Rokodelci iz županije Zala so zainteresirani javnosti predstavili materiale, ki se uporabljajo za pletenje – slama, ličje, rogoz in šibje ter njihovo obdelavo, pa tudi način izdelave izdelkov in potrebne pripomočke. Prireditve so med družinami z majhnimi otroci in mladimi naleteli na zelo ugoden odziv, veliko se jih je večkrat udeležilo delavnic, kjer so z nekaj pomoči, vendar kljub temu sami izdelali uporabne predmete in igračke.

Hajnalka Dala,
Društvo za ljudsko umetnost županije Zala

Élő Műhely Napok szálásanyagokkal

2012 őszétől a Kézműves Akadémia 2 előzmény projektjében (AC), a Zala Megyei Népművészeti Egyesület által berendezett szálásanyag műhelyben 9 alkalommal tartottunk „Élő Műhely Napokat” Zalaegerszegen. A zalai népművészek által mesterség-bemutatók formájában ismerkedhetett meg a közönség a szálásanyagok családjába tartozó természetes alapanyagok, mint a szalma, a csuhé, a gyékény és a vessző megmunkálásához használatos eszközökkel, elkészítésükkel. A rendezvények rendkívül népszerűnek bizonyultak a kisgyermekes családok és fiatalok körében egyaránt, alkalomról alkalomra visszatértek programjainkra, ahol számos használati tárgy és játék készült el ugyan egy kis segítséggel, de a saját kezük által.

Dala Hajnalka,
Zala Megyei Népművészeti Egyesület

V okviru izvajanja projekta je naše društvo izvajajo usposabljanja OKJ (NPK), ki so pravzaprav izobraževanja, ki dajejo izobrazbo srednje stopnje, nadalje usposabljanja, ki dajejo certifikat, nadaljnja usposabljanja in krajša enotedenska usposabljanja oziroma delavnice za tiste, ki se zanimajo za rokodelske veščine. Najvišja raven usposabljanja je bilo tisto, ki daje poklic, zahvaljujoč temu pa je 11 udeležencev pridobilo izobrazbo pletarja iz rogoza, slame in ličja. Med učitelji in vzgojitelji je na izredno zanimanje naletel naš tečaj za vodje ljudski igralnic, ki udeležencem daje certifikat, ki ga je pridobilo 16 slušateljev. Kot novost navajamo nadaljnje usposabljanje vodij ljudskih igralnic, za katero smo pripravili 60-urni tematski program, saj se pred nami nihče ni ukvarjal z nadaljnjim usposabljanjem vodij ljudskih igralnic, torej tudi programa usposabljanja za to ni bilo na voljo. Eden največjih dosežkov projekta je prav priprava omenjenega tematskega sklopa, na osnovi katerega smo uspešno realizirali usposabljanje za 9 udeležencev. V zvezi s pletarstvom smo organizirali dva enotedenska tečaja, kjer smo obujali znanje izdelovanja že skoraj izumrle rokodelske dejavnosti, in sicer izdelavo pletene slamnate posode za shranjevanje žita. Prav zahvaljujoč temu enotedenskemu usposabljanju pa nam je uspelo zagotoviti tudi čezmejni značaj izobraževanj, saj smo poleg madžarskih gostili tudi slovenske udeležence, ki so se iskreno zanimali za tovrstno rokodelsko dejavnost.

Hajnalka Dala, Društvo za ljudsko umetnost županije Zala

Prenos znanja in veščin na mlajše generacije

Ismeretek és képességek átadása a fiatal nemzedéknek

Foto/fotó: ZMNE

Különböző szintű képzési formák

Egyesületünk OKJ-s, vagyis középfokú végzettséget nyújtó tanfolyamot, tanúsítványt nyújtó képzést, továbbképzést, továbbá hobby heteket, egyszerűbben ismeretterjesztő műhelyfoglalkozásokat bonyolított le a projekt során. A különböző szintű képzések élén természetesen a szakmát nyújtó képzésünk áll, ennek köszönhetően 11 fő szerzett gyékény-, szalma- csuhétárgykészítő végzettséget. Rendkívül népszerűnek bizonyult az iskola és óvodapedagógusok körében a tanúsítványt nyújtó népi játszóházvezetői tanfolyam, melyet 16 fő végzett el. Újdonságnak számított a népi játszóházvezetők továbbképzése, melyhez kidolgoztattunk egy 60 órás tematikát, hiszen előtte senki sem foglalkozott a népi játszóházvezetői végzettséggel rendelkezők továbbképzésével, így tematikája sem volt. A projekt egyik legfőbb érdeme, hogy az említett tematika elkészülhetett, mely alapján sikeresen le is bonyolítottuk a képzést 9 fő részvételével. A szálanyag témákat körüljárva, 2 alkalommal 1-1 hetes hobby hetet tartottunk, ahol sok más mellett, a megyénkben, de az egész Dunántúlon már kihalt tevékenységet, a szalmakópia készítését tanítottuk vissza a résztvevőknek. A hobby hét további érdeme, hogy valóban megvalósulhatott a határon átnyúló jelleg, hiszen a magyar résztvevők mellett szlovén érdeklődőket is taníthattunk az informális jellege miatt.

Dala Hajnalka, Zala Megyei Népművészeti Egyesület

Prenos znanja in veščin na mlajše generacije

Ismeretek és képességek átadása a fiatal nemzedékeknek

Foto/fotó: ZMNE

Rokodelstvo na osnovnih šolah

1 4. maja smo končali serijo trinajstih rokodelskih delavnic, ki so potekale v popoldanskem varstvu podeželskih osnovnih šol Železne županije in županije Zala. Učenci nižjih razredov so v okviru popoldanskih rokodelskih delavnic spoznavali veščine izdelovanja uporabnih predmetov in igrač iz naravnih materialov. Zadnje delavnice na osnovni šoli naselja Gersekarát v Železni županiji se je udeležilo čez 500 otrok. Hajnalka Dala, Društvo za ljudsko umetnost županije Zala

Kézművesség az általános iskolákban

Május 14-én ért véget az a 13 alkalomból álló kézműves foglalkozás sorozat, mely vidéki általános iskolákban a napközi ideje alatt zajlott Vas és Zala megyére kiterjedően. Az alsó tagozatos diákok délutáni kézműves foglalkozás keretében ismerkedtek a természetes alapanyagból készülő használati tárgyak és játékok készítésével. Az utolsó alkalommal együtt, melynek a vas megyei gersekaráti általános iskola adott otthont, több mint 500 gyermek vehetett részt a kezdeményezésben. Dala Hajnalka, Zala Megyei Népművészeti Egyesület

Rokodelske delavnice v popoldanskem varstvu v osnovnih šolah

Kézműves műhelyfoglalkozások az általános iskolák napközi tagozataiban

Foto/fotó: ZMNE

Temelji, na katerih bomo gradili

Rokodelska akademija (1 in 2) je projekt velikih obsežnosti, ki je uspel postaviti trdne temelje za razvoj rokodelstva na celotnem čezmejnem področju in širše. Kaj in kako bomo gradili naprej, pa bo pokazal čas. Zagotovo smo na slovenski strani partnerji uspeli narediti velik korak k ohranjanju rokodelskih poklicev z vzpostavitvijo nacionalnih poklicnih kvalifikacij in programi usposabljanja, ki smo jih razvili in pilotno preizkusili. Rezultati so vsekakor vzpodbudni in obetajo prenos rokodelskih znanj na mlajše, hkrati pa se s pridobljenimi znanji udeleženci kmalu pojavijo na trgu s svojimi izdelki in na tak način iščejo svojo podjetniško priložnost. Za dolgoročno ohranjanje teh poklicev pa je potrebno še veliko več – predvsem pripravljena usposabljanja dopolniti z urjenjem spretnosti pod budnim očesom rokodelca-mojstra, v obliki vajeništva ali kako drugače.

Poleg izobraževalnih vsebin, ki smo jih razvijali v projektu, pa so še kako pomembne aktivnosti vključevanja rokodelstva v turistične ponudbe. Prepričani smo, da tukaj še nismo izrabili vseh možnosti in obiskovalci ter turisti tako iz naših krajev še vedno odhajajo oropani doživljajskega turizma. Rokodelstvo prav s turizmom lahko gre z roko v roki v lepši dan. Turisti so željni spoznavanja avtohtonega, kar rokodelstvo z naravnimi materiali zagotovo je. Ko turist ustvarja z materialom, ki ga daje okolica, kjer preživlja svoj dopust, je z okoljem povezan na prvinski način – ga občuti in tako tudi bolje razume. S tem se seznani tudi s človekom, ki živi v tem okolju in je s tem doživetje še popolnejše. Programi kampov, ki smo jih izvajali v Centru DUO Veržej so zagotovo potrdili to, da prihaja čas aktivnih turistov, ki želijo več, kot le ležati ob termalnem bazenu. Vsekakor pa bo potrebno vložiti še več napora, razvijati nove ideje, predvsem pa skrbeti, da bo ponudba kvalitetna. To pa lahko dosežemo le s kvalitetnim delom organizacij, ki se trudimo rokodelce povezovati ter ohranjati in prenašati rokodelska znanja.

Ivan Kuhar,

Zavod Marianum Veržej – Center DUO

A Kézműves Akadémia (1 és 2) olyan nagy kiterjedésű projekt, amely a határon átnyúló térségben, és szélesebben is megteremtette a kézművesség fejlődésének szilárd alapjait. Az idő persze majd megmutatja, mit és hogyan tudunk tovább építkezni. Annyi biztos, hogy a szlovén oldali partnerek, a nemzeti szakmai minősítésekkel, valamint a kidolgozott és a gyakorlatban is kipróbált képzési programokkal, fontos lépéseket tettek a kézműves mesterségek fennmaradásáért. Az eredmények mindenképpen biztatóak, lehetővé teszik a kézműves ismereteknek a fiatal nemzedékekre történő átörökítését, ugyanakkor pedig a kézművesek, az újonnan megszerzett tudásuk segítségével hamarosan új termékekkel jelennek meg a piacon, ily módon is növelve saját vállalkozói esélyeiket. Igaz persze, hogy a kézműves mesterségek hosszú távú fennmaradásáért még többet kell tenni, elsősorban fontos a már bevezetett képzések továbbfejlesztése, amiben fontos szerep jut a kézműves mestereknek, mivel ők azok, akik segíthetnek a fiataloknak a képességeik fejlesztésében.

A projektben kidolgozott képzési tartalmak mellett aktívan bekapcsolódtunk azokba a tevékenységekbe is, amelyek célul tűzték ki a kézművességnek az idegenforgalmi kínálatba történő beillesztését. Meggyőződésünk szerint itt még nem használtuk ki az adott lehetőségeket, így a hozzánk látogató turisták még mindig a kézművesség aktív élménye nélkül kényszerülnek távozni a térségből. Pedig a kézművesség a turizmussal karöltve lehet valóban sikeres. A látogatók az eredetiség után vágyanak, a kézművességben használt természetes anyagok pedig képesek megadni ezt az élményt. Amikor a látogató lehetőséget kap, hogy pihenés során az adott környezet anyagaiból alkotson, mind érzelmi, mind pedig értelmi szinten, közvetlen kapcsolatba kerül a környezettel. Így jobban megismeri az itt élő embereket is, és így lesz teljes az élmény. A Center DUO Veržej által szervezett táborok is arról tanúskodnak, hogy egyre több az olyan látogató, aki már nem elégszik meg a termálvizes medence melletti pihenéssel. Mindenképpen új ötletek megvalósításával kell folytatni a munkát, és biztosítani a minőségi kínálatot, ami a kézműveseket támogató olyan szervezetek minőségi tevékenységével érhető el, amelyek célja a kézművesség ápolása és a kézműves ismeretek továbbörökítése.

Ivan Kuhar, A veržaji Marianum Intézet DUO központja

PREGLED KONČNIH REZULTATOV PROJEKTA ROKODELSKA AKADEMIJA 2

ŠTUDIJE IN OBLIKOVANJE IZOBRAŽEVALNIH PROGRAMOV	Projektni parter
Strokovna študija evalvacije izobraževanja in usposabljanja za rokodelske poklice	CPI
Oblikovani 3 NPK: Okraševalec jajc Vitražist Vezilec	CPI
3 programi usposabljanja za certificiranje NPK: Okraševalec jajc Vitražist Vezilec	CPI
5 programov naravoslovno-tehničnih dni za: 1. triada osnovne šole 2. triada osnovne šole 3. triada osnovne šole osnovne šole s prilagojenim programom srednje šole	PZRP
Program projektnega tedna za srednje šole	PZRP
Program usposabljanja za nadaljnje usposabljanje vodij ljudskih igralnic	ZMNE
Program usposabljanja za mlade nadarjene rokodelce družbeno ranljivih skupin	HPK

IZVAJANJE IZOBRAŽEVALNIH PROGRAMOV	Projektni parter
5 programov usposabljanja za NPK: Lončarstvo Slamokrovstvo Pletarstvo (2) Ličje in rogoz	ZMV-CD, PZRP, ZMNE
5 programov rokodelske šole v naravi	ZMV-CD
81 programov naravoslovno-tehničnih dni za OŠ in SŠ	PZRP, JZKPG, ZMNE
Program projektnega tedna za SŠ	PZRP
2 programa usposabljanj za rokodelce na ljubiteljski ravni	ZMNE
Program usposabljanja za vodje ljudskih igralnic	ZMNE
Program nadaljnega usposabljanja za vodje ljudskih igralnic	ZMNE
Program usposabljanja za mlade nadarjene rokodelce družbeno ranljivih skupin	HPK

INVESTICIJE	Projekttni partner
Urejen kamp z infrastrukturo v Veržej	ZMV-CD
5 opremljenih promocijsko-informacijskih centrov (Veržej, Mala Polana, Murska Sobota, Sombotel, Monošter)	ZMV-CD, PZRP, PMMS, SM
14 izdelanih zložljivih stojnic za promocijsko rokodelstva	JZKPG, PZRP, ZMV-CD

OHRANJANJE KULTURNE DEDIŠČINE IZVEDENI PROGRAMI	Projekttni partner
5 mednarodnih taborov spoznavanja tradicionalnih rokodelskih spretnosti 🦋 Izdelovanje iz usnja (2) 🦋 Izdelava čipke 🦋 Izdelava filca 🦋 Lončarstvo	ZMNE
Mednarodni raziskovalni tabor: oblačilni videz grofovskih rodbin Gornje-Lendavskega gradu	JZKPG
Natečaj za dizajn oblačilnega videza rokodelcev na sejmi in informatorjev	JZKPG
Raziskava o sejmi v Pomurju in Železni županiji	PMMS, SM
Mednarodni natečaj za izdelavo spominkov in katalog	ZMNE

OBLIKOVANJE TURISTIČNIH PAKETOV	Projekttni partner
Čezmejna raziskava o ponudnikih in ustreznosti ponudbe obstoječih turističnih aranžmajev ter pripravljen regijski nabor danosti	PRA, HPK
21 novih izobraževalno-raziskovalnih paketov za aktivno preživljanje počitnic za različne ciljne skupine	JZKPG, PRA, HPK
8 pilotno izvedenih počitniških paketov za različne ciljne skupine	ZMV-CD
2 info-motivacijski delavnici	HPK
20 individualni svetovanj	HPK
9 predstavitvenih delavnic	ZMNE
Študijski izlet »V deželi rokodelcev«	JZKPG

INFORMIRANJE IN PROMOCIJA PROJEKTA	Projektni partner
7 koordinacijskih srečanj projektnega sveta AC 2	OV in ostali partnerji
Izdelava aplikacij (dopisni papir, kuverte, pisalni bloki, razglednice)	PRA
Vodnik v knjižni obliki	PRA
Zemljevid s ponudniki	PRA
7 različnih zložen, letakov, plakatov	PRA, JZKPG, HPK
Promocijski in dokumentarni film	PRA
4 številke projektnega glasila	OV
Spletna stran projekta	OV
Zasnovan program promocijskih delavnic	PZRP
Promocijske delavnice in promocija ponudbenih paketov	PZRP , ZMV-CD, HPK
3 tiskovne konference	OV, ZMNE
Promocija na sejnih (46. MOS, Alpe Adria, F.re.e München,..)	OV in ostali projektni partnerji
Priprava skupne marketinške strategije	HPK

LEGENDA KRATIC

- NPK Nacionalna poklicna kvalifikacija
- OV Občina Veržej
- CPI Center RS za poklicno izobraževanje
- HPK Hegypásztor Kör
- PMMS Pomurski muzej Murska Sobota
- PZRP Zadruga za razvoj podeželja Pomelaj
- JZKPG Javni zavod Krajinski park Goričko
- PRA Prleška razvojna agencija
- ZMNE Zala Megyei Népművészeti Egyesület
- SM Savaria Megyei Hatókörű Városi Múzeum
- ZMV-CD Zavod Marianum Veržej – Center DUO

A KÉZMŰVES AKADEMIA 2 PROJEKT VÉGEREDMÉNYEINEK ÁTTEKINTÉSE

TANULMÁNYOK ÉS KÉPZÉSI PROGRAMOK ELKÉSZÍTÉSE	Projektpartner
Szakmai tanulmány a kézműves szakmák oktatásának és képzésének felméréséről	CPI
Kidolgozott 3 NPK: Hímes tojás készítő Vitrázskészítő Hímző	CPI
3 képzési program az NPK akkreditálásához: hímes tojás készítő vitrázskészítő hímző	CPI
5 természetismereti-technikai nap programja: általános iskola alsó tagozata általános iskola középső tagozata általános iskola felső tagozata speciális programú általános iskola középiskola	PZRP
Középiskolai projekthét programja	PZRP
Népi játszóházvezetők továbbképzési programja	ZMNE
Hátrányos helyzetű csoportokhoz tartozó, tehetséges fiatalok kézműves képzési programja	HPK

KÉPZÉSI PROGRAMOK LEBONYOLÍTÁSA	Projektpartner
5 képzési program NPK-hoz: fazekas zsúpkészítő fonó (2) csuhé és gyékény	ZMV-CD, PZRP, ZMNE
5 erdei iskolai program	ZMV-CD
81 természetismereti-technikai program általános- és középiskolák részére	PZRP, JZKPG, ZMNE
Projekthét-program középiskolák részére	PZRP
2 hobbi szintű kézműves képzési program	ZMNE
Népi játszóház vezetői képzési program	ZMNE
Népi játszóház vezetői továbbképzési program	ZMNE
Hátrányos helyzetű csoportokhoz tartozó, tehetséges fiatalok kézműves képzési program	HPK

BERUHÁZÁSOK	Projektpartner
Táborhely infrastruktúrával Veržejben	ZMV-CD
5 berendezett promóciós-információs központ (Veržej, Mala Polana, Muraszombat, Szombathely, Szentgotthárd)	ZMV-CD, PZRP, PMMS, SM
14 összecusukható stand a kézművesség népszerűsítéséhez	JZKPG, PZRP, ZMV-CD

KULTÚRÁLIS ÖRÖKSÉG ÁPOLÁSA LEBONYOLÍTOTT PROGRAMOK	Projektpartner
5 nemzetközi tábor a hagyományos kézműves mesterségek megismertetése céljából	ZMNE
☛ bőrtárgy készítés (2)	
☛ csipkekészítés	
☛ nemezelés	
☛ fazekasság	JZKPG
Nemzetközi kutatótábor: a felsőlendvai grófi nemzedékek öltözkékének kutatása	
Pályázat kézművesek vásári öltözeke és informátorok öltözkékének elkészítésére	JZKPG
Kutatás a muravidéki és a Vas megyei vásárokról	PMMS, SM
Ajándéktárgyak készítése nemzetközi pályázat és katalógus	ZMNE

ÜDÜLŐCSOMAGOK ELKÉSZÍTÉSE	Projektpartner
Határon átnyúló felmérés a szolgáltatókról és a meglévő idegenforgalmi szolgáltatások megfelelőségéről, valamint regionális adottságok jegyzéke	PRA, HPK
21 új képzési-kutatási csomag a szünidő aktív eltöltéséhez különböző célcsoportok részére	JZKPG, PRA, HPK
8 kísérleti jelleggel megvalósított üdülőcsomag különböző célcsoportok részére	ZMV-CD
2 információs-motivációs műhelyfoglalkozás	HPK
20 egyéni tanácsadás	HPK
9 bemutató műhelyfoglalkozás	ZMNE
Tanulmányi kirándulás a „Kézművesek földjére”	JZKPG

TÁJÉKOZTATÁS ÉS PROJEKT PROMÓCIÓ	Projektpartner
Az AC 2 Projektirányító Bizottságának 7 koordinációs találkozója	OV és a többi partner
Applikációk elkészítése (fejléces papír, borítékok, írótübök, képeslapok)	PRA
Kalauz könyv formájában	PRA
Térkép a szolgáltatókról	PRA
7 különböző leporelló, szórólap, plakát	PRA, JZKPG, HPK
Promóciós- és dokumentumfilm	PRA
Projekthíradó 4 száma	OV
A projekt weboldala	OV
Promóciós műhelyfoglalkozások programtervezete	PZRP
Promóciós műhelyfoglalkozás és programcsomagok promóciója	PZRP, ZMV-CD, HPK
3 sajtóértekezlet	OV, ZMNE
Vásári promóció (46. MOS, Alpok Adria, F.re.e München,..)	OV in ostali projektni partnerji
Közös marketingstratégia elkészítése	HPK

NPK Nemzeti szakmai minősítés

OV Veržej Önkormányzat

CPI Nemzeti Szakképzési és Oktatási Intézet

HPK Hegypásztor Kör

PMMS Muravidéki Múzeum Murszombat

PZRP Pomelaj, vidékfejlesztési szövetkezet

JZKPG A Goricko Tájvédelmi Park

PRA Prlekia Fejlesztési Ügynökség

ZMNE Zala Megyei Népművészeti Egyesület

SM Savaria Megyei Hatókörű Városi Múzeum

ZMV-CD A veržejai Marianum Intézet DUO központja

Rokodelska akademija 2

Kézműves Akademia 2

Glasilo projekta ➤ Projekthíradó

Letnik IV, št. 2, december 2012 ➤ IV. évfolyam, 2. szám, 2012 december

Ministry of Economic Affairs and Innovation
 Operatív program Innovációs és Technológiai
 Fejlesztési Program

Nalátsa v való prírodnost
 Operatív program Innovációs és Technológiai Fejlesztési Program
 Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatásával

Beiktetés a jövél
 A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatásával

Rokodelska akademija 2

Kézműves Akademia 2

Glasilo projekta ➤ Projekthíradó

Letnik V, št. 1, júlíus 2013 ➤ V. évfolyam, 1. szám, 2013 július

Ministry of Economic Affairs and Innovation
 Operatív program Innovációs és Technológiai Fejlesztési Program

Nalátsa v való prírodnost
 Operatív program Innovációs és Technológiai Fejlesztési Program
 Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatásával

Beiktetés a jövél
 A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatásával

Rokodelska akademija 2

Kézműves Akademia 2

Glasilo projekta ➤ Projekthíradó

Letnik V, št. 2, december 2013 ➤ V. évfolyam, 2. szám, 2013 december

Ministry of Economic Affairs and Innovation
 Operatív program Innovációs és Technológiai Fejlesztési Program

Nalátsa v való prírodnost
 Operatív program Innovációs és Technológiai Fejlesztési Program
 Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatásával

Beiktetés a jövél
 A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatásával

Rokodelska akademija 2

Kézműves Akademia 2

Glasilo projekta ➤ Projekthíradó

Letnik VI, št. 1, máj 2014 ➤ VI. évfolyam, 1. szám, 2014 május

Ministry of Economic Affairs and Innovation
 Operatív program Innovációs és Technológiai Fejlesztési Program

Nalátsa v való prírodnost
 Operatív program Innovációs és Technológiai Fejlesztési Program
 Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatásával

Beiktetés a jövél
 A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatásával

Rokodelska akademija 2 ➤ Kézműves Akadémia 2

Glasilo projekta ➤ Projekthíradó

Letnik VI, št. 1, maj 2014 ➤ VI. évfolyam, 1. szám, 2014 május

ISSN C506-8584

IZDAJATELJ ➤ KIADÓ

Občina Veržej

NASLOV UREDNIŠTVA ➤ A SZERKESZTŐSÉG CÍME

Občina Veržej

Ulica bratstva in enostnosti 8

SI – 9241 Veržej

M +386 51 654 778

T +386 2 585 12 69

F +386 2 584 44 88

E mateja.rus@verzej.si

W www.rokodelska-akademija.si

UREDNIŠKI ODBOR ➤ A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG

GLAVNA IN ODGOVORNA UREDNICA ➤ FŐ- ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ

Mateja Rus

ČLANI ➤ TAGOK

Janez Krnc, Jelka Pšajd, Dala Hajnalka

FOTO Arhiv Rokodelske akademije 2 ➤

FÉNYKÉP A Kézműves Akadémia 2 fényképarchívuma

LEKTOR ➤ LEKTOR

Ivan Kuhar

PREVODI ➤ FORDÍTÁS

Jolanda Novak Császár

OBLIKOVANJE IN PRELOM ➤ GRAFIKAI SZERKESZTÉS ÉS TÖRDELÉS

Bos&Graf ≈ Marko Suhoveršnik

TISK ➤ NYOMDA

Salve d. o. o. Ljubljana

NAKLADA 500 izvodov ➤ PÉLDÁNYSZÁM 500 példány

PROJEKT ➤ PROJEKT

Rokodelska akademija 2 ➤ Kézműves Akadémia 2 (2011 – 2014)

Operativni program Slovenija – Madžarska 2007 – 2013 ➤

Operatív program Szlovénia – Magyarország 2007 – 2013

Operacija delno financira Evropska unija, Evropski sklad za regionalni razvoj ➤ A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg

Foto/fotó: Ciril Ambrož

Foto/fotó: Ciril Ambrož

Rokodelska akademija 2 ➡ Kézműves Akademia 2

2011 ➡ 2014

